

SIRA DIŞI

Irmak Lisesi Kültür, Sanat Kulübü Yayınıdır - Sayı :3

KALEMİNİN UCUNDA - SONBAHARLARI ÇOK SEVERİM - SÖNDÜRMEK VE OYNAMAK
- MÜNİH - HAYATIMIZI KONTROL EDEN GÜÇ - ÇİTLERLE ÇEVİRİLİ OYUN ALANI -
GENÇ WERTHER - ELVEDA LOTTE, ELVEDA! - BİR BAĞIMLILIKTIR İSTANBUL -
ANNE BEN BARBAR MIYIM? - DUYGU CURCUNASI - HAYIRSIZ ADA - PASO DOBLE -
BİR SPORCUNUN HİKÂYESİ - ASLAN VE GÜVERCİN - SİSTEM - SAVAŞ -
YALNIZLIK - GEOMETRY IN AVIATION - İSTANBUL

SIRAĞIŞI

Ocak 2014 Sayı:3

İmtiyaz Sahibi

Irmak Okulları Adına

Meral Bilgin

Irmak Okulları Genel Müdürü

Sorumlu Müdür

Zeynep Kılıç

Lise Müdürü

Editör

Zuhal Kılıçaslan

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yazı Kurulu - Editör Yardımcısı

Burak Savaş

Yazı Kurulu

Can Mataracı

Hadi Can İlhan

Su Zeynep Demirbala

Mustafa Kahraman

Dergi Tasarımı

Tuğba Sarıbuğa

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

Kapak Tasarımı

Fatih Kaya

Bilgisayar Teknisyeni

İÇİNDEKİLER

KALEMİNİN UCUNDA - Canset GENÇKAL 9 / B	2
SONBAHARLARI ÇOK SEVERİM - İlayda ARAS 11 / B	3
SÖNDÜRMEK VE OYNAMAK - Mina Nur ERTEN 10 / B	8
MÜNİH'TE YAŞAM - Mine Deniz İLHAN 9 / A	9
HAYATIMIZI KONTROL EDEN GÜÇ - Fethi İlgin UYGUR 10 / A	11
ÇİTLERLE ÇEVİRİLİ OYUN ALANLARI - Burak SAVAŞ 10 / B	14
GENÇ WERTHER - Candan ALEMLİ 10 / A	16
ELVEDA LOTTE, ELVEDA! - Büge EREL 10 / B	17
BİR BAĞIMLILIKTIR İSTANBUL - Canset GENÇKAL 9 / B	21
ANNE BEN BARBAR MIYIM? - Candan ALEMLİ 10 / A	23
DUYGU CURCURNASI - Şölen CERAN 9 / A	25
HAYIRSIZ ADA - Beril BERKEM 10 / B	27
PASO DOBLE - Mina Nur ERTEN 10 / B	33
BİR SPORCUNUN HİKÂYESİ - Burak SAVAŞ 10 / B	39
ASLAN VE GÜVERCİN - Melissa KAYHAN / HAZIRLIK	42
SİSTEM - Mina Nur ERTEN 10 / B	43
KAÇINILMAZ SAVAŞ - Ekin TEKÇİ 11 / A	45
YALNIZLIK - Yeşim EREN 9 / A - Yağız AKISKA 9 / A - Mine Deniz İLHAN 9 / A	47
VEDA - Nazım HİKMET	49
GEOMETRY IN AVIATION - Ömer AKÖMER 11 / B	50
İSTANBUL - Caner BOZTEPE 9 / B - Ceylin BAŞER 10 / B - Şölen CERAN & İzem ÖZAVCI 9 / A	54

KALEMİNİN UCUNDA

Canset GENÇKAL 9 / B

Aklında dönen binlerce soru, paylaşılmaq istenen anlar, beklenen şeyler ve hayat... Yazmaq ise belki sorulara verilecek bir cevap belki bir dost belki giderilen bir hasret belki de ikinci bir hayat... Yazmaq, belki sadece konuşmaq için belki sadece susmaq için belki de sadece Sait Faik misali, delirmemek için bu hayatta... İnsan yazar pişmanlıklarını, sevinçlerini, aşklarını... Kâğıt onun penceresidir aslında. Pencereleeri açınca ne göreceği ise kalemının ucunda...

SONBAHARLARI ÇOK SEVERİM

İlayda ARAS 11 / B

Sonbaharları çok severim. Hatta pek çok severim. Sarı ve turuncu yaprakların yeryüzünün eşsiz sessizliğiyle buluştuğu anı, ansızın bastıran yumuşak yağmurları, toprak kokusunu ve de gecenin o esrarengiz mavisini... Sonbahar çok farklı gelir bana. Çok şey anlattığından herhalde... Son bahar... Sanki bir daha bahar gelmeyecekmiş gibi, sanki bir daha bugünler geri gelmeyecekmiş gibi...

Yaşamasını bilene güzeldir sonbahar. Kendinle baş başa kalıp geriye bakmadan yürüdüğün sarı ve turuncu yollara bir yaprak gibi süzülüp yere düşmeden devam etmek önemli olan. Hangimiz gökyüzünün mavisinde kendimizi kaybetmiyoruz ki zaten! Ama asıl olan denizin mavisinde boğulmamak. Yoksa gökyüzü senin... Uç uçabildiğin kadar yükseklerle!

Ben de yine bir sonbahar sabahı, halamın hediye ettiği gül pembesi çantamı omzuma takmış, ayakkabımın tekini aceleden bağlayamamış bir halde kendimi sokağa attım. Sabah dediğime bakmayın, sabah değil neredeyse gün doğumuydu. Acelem olmasa kimse o mavi yelkovanlı saatimi kurdurup beni o güzel uykumdan mahrum edemezdi. Sevmezdim ki uykusuzluğu! En çok da rüyalarımın tam ortasına bir tanecik annem tarafından uyandırılmayı... Odamın yağlanmamış kapısını ses çıkarmadan açmak için can çekişir, yatağıma ulaştığında her seferinde yanağıma küçük bir öpücük koyarak uyandırırdu beni ama tatil vakti böyle bir sabaha uyanmayalı uzun zaman olmuştu. Ani yağmur tanelerine karşı şemsiyemi elime almamla kapıyı çekmem bir oldu. Etrafı bürümüş sis ve sessizlik her ne kadar ürpertici olsa da içimi kaplayan heyecan her şeyi görmezden gelmeye neden oluyordu. Rüzgârlı bir hava vardı, saçlarım bir sağa bir sola uçuşuyordu. Zaten bu yüzden saçlarımı bir türlü kestirmeye kıyamıyor, belime kadar uzatıyordum. Sokağımız gündüz saatlerinde insandan geçilmez. Annem de bu insan kalabalığının neden olduğu gürültüden dolayı hiçbir

zaman anneannemi alıp buraya getiremezdi. Yaşlı kadın sonuçta, bu gürültüye ben bile dayanamazken o nasıl dayansın! Küçük bir sokakta dört tane kırmızı ışık, sayısız bulvar ve kafe var. Kafelerin bazıları tek kat, bazıları iki, hatta üç bile olan var, en üst katlar genelde biz ev sahiplerinin...

Yoluma devam ederken gördüğüm bu sonbahar sabahı manzarasını anlatmak için gerçekten kelimeler kifiyetsiz kalıyordu. Yapraklar tek tek ayaklarımın dibine düşerken ben de düşlere düşüyordum belli belirsiz. Yüzümdeki anlamsız tebessümle yoluma devam ederken son model parlak kırmızı bir arabanın kornasıyla kendime geldim. Bu saatte insanlar evine yeni dönüyorlardı, bense yeni bir güne günaydın deyip çoktan yol almıştım. Bazen her ne kadar şikâyet etsem de mutluyum. Elimdeki şemsiyenin ağırlığını fark etmek uzun zamanımı almadı. Doğruca çantamın fermuarını açıp içine sığacağı bir şekilde yerleştirdim onu. Kulaklığım ha bire kulağımdan düşerken sinirlerime hâkim olmakta zorlanıyordum. Çalan şarkı o kadar da güzel eşlik ediyordu ki hayallerime, fon müziği misali...

Tren garına varmama az kalmıştı. Alelacele yürürken hayatımda ilk defa dükkanların açılış sahnelerine şahit oluyordum. O paslı tenteleri kaldırırken dayanamayıp altlarında kalma ihtimalinden çok korkmuşum açıkçası... Sokak yavaş yavaş kalabalıklaşmaya, kıpır kıpır olmaya başlıyordu. Salına salına yürüyene kadar her cinsten insan vardı. Kalabalığı seviyordum, şu koskoca dünyada tek olmadığımı kalabalıkta daha iyi anlıyordum. Bundan ne kadar mutlu olsam da bazen suçluluk duyuyordum. Dünyanın sadece kendi etrafımda döndüğünü düşünmek utanç verici bir durumdu çünkü. Annemle tartışmalarımızda yeri geldiğinde kendime “genç kız” demesini biliyordum ama işime gelmeyince dünyada tek ben varmışım gibi davranıyordum.

Adımlarım hızlanmıştı. Küçüklüğümde beri, alışkanlık olsa gerek, ayakkabılarımı hep babam bağlardı. Yeni yeni kendim bağlamaya başlamıştım, o yüzden çok çabuk açılıyorlar. Eğilip bağlamak için hiç zamanım yoktu. Seke seke yoluma devam etmekte kararlıyım. Zaten az kalmıştı. Evden gara gitmek için taksit tuttuğum zaman taksiciden laf yemeden inemiyordum. Hangi durak olursa olsun, her taksici illa ki “şu kadarcık” yolu yürüyemediğimden beni ve yeni nesil gençliği ayıplamadan duramıyordu. Sabah sabah hiç kimseyi çekecek halim yoktu. Daha kendi kendimi çekemiyordum, bir de başkalarıyla uğraşırsam işin içinden çıkamazdım herhalde.

Yürünecek yol kısa gibi gözükmüyordu ama yürü yürü bitmiyordu. Belki de bir tek benim için öyleydi. Küçükken de tombulluktan olsa gerek, annemin kucağından inmez, salondan mutfağa kadar bile yürümezmişim. Tembellik bu olsa gerek... Küçüklüğümü görseniz hayran kalacağınızdan eminim. Boğum boğum kollar, minicik bir burun, sapsarı kıvrır kıvrır saçlar, kocaman dudaklar ve su yeşili gözler. Annemin dediğine göre bir bakan illa ki dönüp bir daha bakarmış.

Sonbahar şarkıları, özellikle de Teoman aklımda dolayıp duruyordu. Kendimi en çok müzikle anlamayı ve yazı yazarak anlatmayı severim. Kendimi bulduğum müziklerde bir yandan kaybolup gitmemek imkânsız doğrusu. Gara gidene kadar düşündüğüm bu şeyler hem yolun çabuk bitmesine hem de kendimle arkadaşlık etmemi sağlıyordu.

Garın kapısı gözükmüştü. Derin bir nefes çekip bir bakışta soğukluğunu fark ettiğim taşların üzerine yorgunluktan bıraktığım çantamı kaparak hızlı adımlarla yürüdüm. Etrafımda insanlar sanki bana bakıyormuş gibi, sanki bir şey yapmışım gibi bir suçlulukla kafam öne eğik yoluma devam ettim. Utandığım ya da suçlu olduğumu düşündüğüm zamanlar genellikle kafamı öne eğip telefonumla ilgileniyormuş gibi yapmaya bayılırdım.

Sonunda o büyülü kapıdan içeri adımımı atabilmişim. Tam derin bir oh çekecekken telefonumun ısrarlı çalışmalarına maruz kaldım. Arayan annemdi. Telaşlı ve heyecanlı sesiyle beni de anlamsız bir endişe yığının içine fırlatmıştı. Vardığımı söylediğimde sesinde oluşan rahatlama fark edilecek kadar güçlüydü. Annem tek başıma çıkmamı sevmezdi. Sanki biz çocuklar annelerin sevmedikleri şeyleri yapmak için doğmuşuz. Dışarı çıkmakla kalmıyor, bazen evin yolunu unuttuğum bile oluyordu.

17 yaşına kadar her pazar babamla izlediğimiz filmlerin etkisiyle olsa gerek, tren garları içimde hep bir burukluk yaratır. Bir ayrılık, bir veda sahnesi gözlerimin önünde canlanır ve kendi kendime senaryolar yazmaya başlarım. “Beni de bir gün ailem uzak diyarlara uğurlayacak. Tek başıma bu rayların üzerine kendi raylarımı çakacağım...” Hep bir ajite... Oysa kendi kendimeyim. Trenler şu dünyadaki en güzel taşıma araçları bence. Başka hangi araçta kısa bir süreliğine küçük de olsa kendinle kaldığın, belki de yanına bir iki kişi aldığın bir odan oluyor ki? Ama en çok sevdiğim trenin kalkış sesi, sanki bana “Haydi bırak miskinliği yeni ufuklara yol açıyoruz, uyan!” der gibi...

Toplu taşıma araçlarının kaptanlarına olan saygım sonsuz ama tren makinistlerine biraz daha farklı ve fazla. Bunda öğretmenimin bana anlattığı hikâyenin de etkisi olsa gerek. “Bir gün gardan kalkan tren gideceği yere yol aldığı sırada, makinistin gözüne rayların üzerinde yaklaşık yüz metre ileride küçük bir oğlan çocuğu çarpmış. Gözüne çarpan bu oğlan çocuğunun kendi çocuğu olduğunu fark etmesi uzun zamanını almamış makinistin. Tren, yolun tam kıvrım yerine geldiğinde iki seçenek varmış: Ya çocuğunun üzerine treni sürecektir ve çocuğunun ölümüne sebep olacak ya da sola kırıp yaklaşık yüz, yüz elli kişinin yaralanmasına, ölmesine... Zavallı kaptan ise onca kişinin hayatını kurtarmak için düz giderek kendi ço-

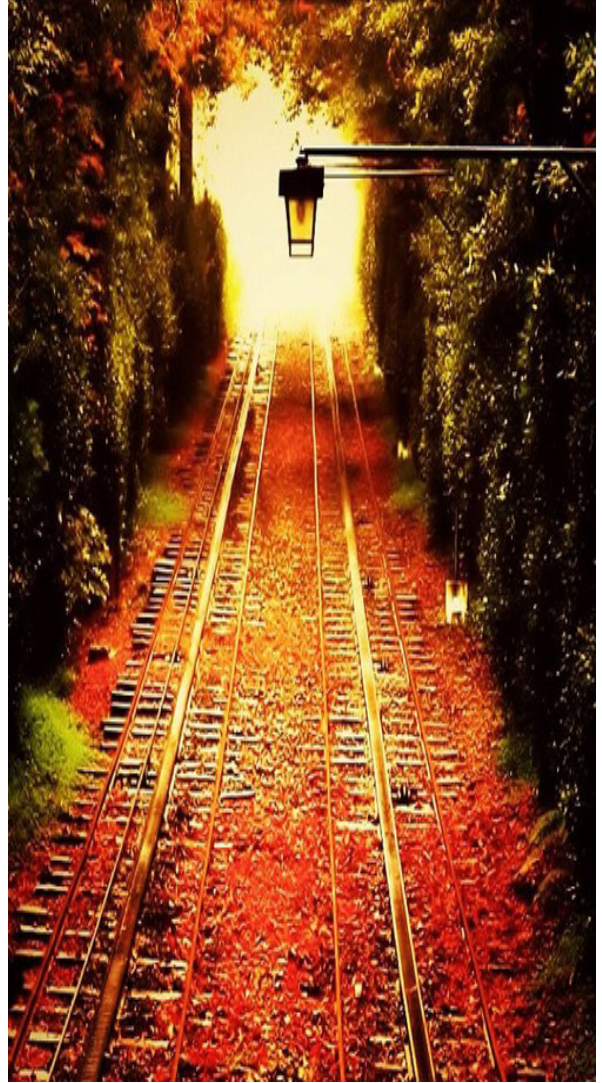

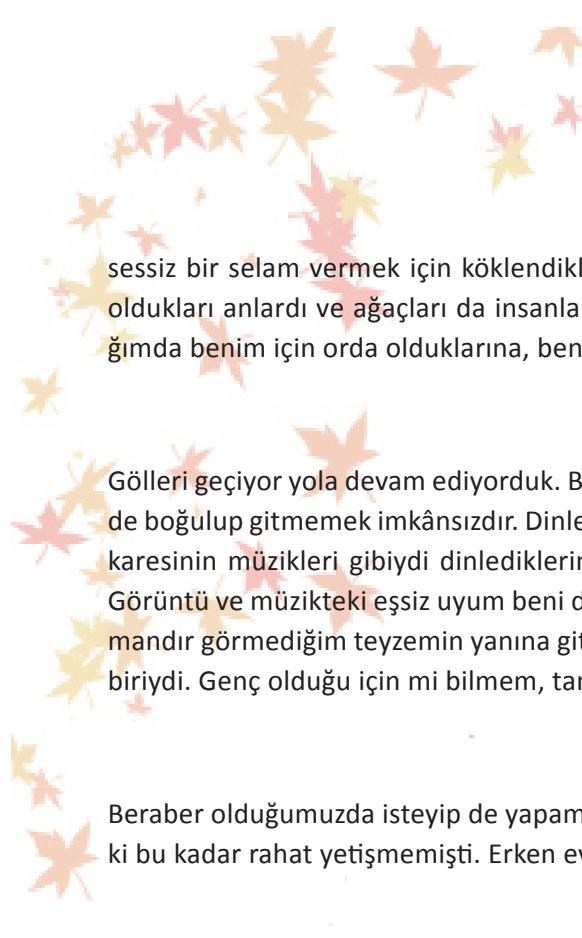
cuğunun ölümüne neden olmuş. Bakanlardan, yolcuların ailelerinden sürüyle ödüller almış ama acısını dindirmenin tek yolunu oğlunun yanına gitmekte bulmuş.” Bu hikâye her aklıma gelişinde tüylerimi ürpertir, öyle bir durumda ne yapacağımı bilemem ve hızlı verilmesi gereken önemli kararlar beni her zaman için çok korkutur.

Sonunda trene girebilmiş, kendi vagonumu bulabilmiştim. Koltukların kenarları yırtılmış, içlerinden süngerleri çıkmış olsa da tam yanı başımdaki kocaman pencere her şeyi görmezden gelmemi sağlıyordu. Çantamı üst kısma koyduktan sonra koltuğa kuruldum. Önümde yedi saatlik bir yol ve yanımda bu yolu en mükemmel şekilde geçirebilmek için her şey vardı: tuzlu krakerlerim, yeni yüklediğim müziklerim, sonbaharım, kenarları dantelli küçük yolculuk yastığım ve hayallerim... Uzun yolculukları çok severim, insanın bu yolculuklarda kendini bulduğuna dair olan inancım sonsuz.

Yola koyulmuştuk. Sarsıla sarsıla gittiğimiz bu yolda en sevdiğim şeyi yapmaktan kendimi alıkoyamamıştım. Cama üflediğimde oluşan buhara resimler çizip yazılar yazmak küçüklükten getirdiğim bir alışkanlığım...

Bir iki dakika sonra camın buğusunu silip manzarayı izlemek için yastığımı başımın arkasına koydum ve kahverengi vagonu yalnızlığımla baş başa kaldım. Dalmışım, farkında değildim. Trene yeni binen bir hanımefendi ellerindeki çantayı üste koyarak bana çarpmış ve uyanmama neden olmuştu. Normalde olsa kızardım ama şimdi teşekkür bile edebilirdim, bu sayede manzaradan mahrum kalmayacaktım. Etrafta trenin hızıyla kaybolan kocaman kocaman çıplak ağaçlarla doluydu. Kocaman tarlalarda yalnız ve savunmasız duran ağaçlar. Sanki yanlarına insan hiç gitmezmiş gibi, sanki önlerinden geçen

sessiz bir selam vermek için köklendikleri yerde dururlarmış gibi... İnsanların en masum hali savunmasız oldukları anlardı ve ağaçları da insanlara benzetirim. Onlara olan sevgimden olsa gerek onlara her baktığımda benim için orda olduklarına, beni anladıklarına inanırım.

Göllerini geçiyor yola devam ediyorduk. Bu havalarda genellikle göller ve denizler turkuaz olur. Bakarken içinde boğulup gitmemek imkânsızdır. Dinlediğim her şarkı, yeni hayallerle yolculuğuma eşlik ediyordu. Bir film karesinin müzikleri gibiydi dinlediklerim. Hayat yolculuğumun bu sahnesinde kullandığım fon müzikleri. Görüntü ve müzikteki eşsiz uyum beni daha çok etkiliyordu. Yolun sonu, teyzemin başının ucuydu. Uzun zamandır görmediğim teyzemin yanına gitmek için can atıyordum. Teyzem ailemizin en sevdiğim üyelerinden biriydi. Genç olduğu için mi bilmem, tam benim kafa dengimdi.

Berber olduğumuzda isteyip de yapamadığımız ya da yapamayacağımız hiçbir şey yoktu; annem maalesef ki bu kadar rahat yetişmemişti. Erken evlendiğinden olsa gerek...

Karşımdaki kadın kitabını okurken sayfaların arasından bana baktığını fark ettim. Gizli gizli gözetlenmekten hoşlanmazdım. Orta yaşlı, kısa siyah saçlı kadın açık renk kot pantolonuyla şu anki atmosfere hiç de uygun değildi. Bu duruş hayallerime fazlaydı.

Yollar nasıl hızlı bitiyor anlamıyordum ve her seferinde dokunabileceğimi sandığım ufuk çizgisi tekrar ve tekrar kendini sonsuzluğa bırakıyordu. Karşımdaki hanımefendiyle her ne kadar konuşmadan kavga ediyor gibi bakışsak da manzaranın eşsiz güzelliğinde çoktan kaybolup gitmiştim. Saniyeler dakikaları, dakikalar saatleri kovalamıştı ve farkında olmadan kendimi son istasyondan önceki istasyonda bulmuştum. Satış yapmak için içeri gelen bayandan bir şişe su aldıktan ve onu kana kana içtikten sonra yavaş yavaş toparlanmaya başladım. Ağır hazırlanmak kanımda vardı. Kimseyi bekletmeden çıkamazdım, trenin beni bekleyeceğini bilsem hiç uğraşmam da maalesef...

On dakika sonra teyzemin “kasaba” diye adlandırdığımız semtine varmıştım. Etraftaki toprak kokusu, başımı döndürüyor ve anlamsız bir şekilde karnımın acıkmasına neden oluyordu. Koşarak gara girdim ve teyzemi meraklı gözlerle aramaya başladım. Tam karşımda elleri havada beni bekleyen gencecik, kıvrır kıvrır saçlı teyzeme ulaşabilmek için var gücümle koştum... Koşuş o koşuş... Uçtum sanki mutluluktan. En son hatırladığım sahne, teyzemin korku dolu yüz ifadesi ve bana doğru ağır çekimde koşusu...

O kör olası bağcıklar yok mu? Hep onların yüzünden...

SÖNDÜRMEK VE OYNAMAK

Mina Nur ERTEN 10 / B

Dün küçük bir kız, rüzgârda dans ettiğini gördüğü bir mumun ateşini söndürmeye çalıştı. Üfleyip ateşin daha da hareketlendiğini gören annesi, kızın ateşle oynadığını zannetti. Kaygısını bir sonraki gün eşiyle paylaşan anneden ötürü baba, bugün ve her zaman, kızının ateşle oynadığını düşünecektir. Ve bunu kolaylıkla da unutabilirdi; eğer küçük kızın ablası, kardeşinin ateşle oynarken resmini çekip beğenip buzdolabına asmasaydı...

Gerçekler zamanla kaybolurlar ve “gerçek” terimi de zamanla, kuvvet uygulanmış bir demir gibi şeklini değiştirir. Asıl gerçeği, bizim bir olaya nasıl kuvvet uygulayıp onu nasıl biçimlendirdiğimiz belirlemektedir. Sorarlar bir adama: “Ölünce nasıl hatırlanacaksınız?” cevap şöyledir ki bu adam yaptıkları ile değil; insanların, onun yaptıklarını nasıl yorumlayacakları ile yaşayacaktır. Tabi ki insanlar, onun yaptıklarını doğru yorumlamışlarsa ancak o adam “gerçekleriyle” tarihe karışır.

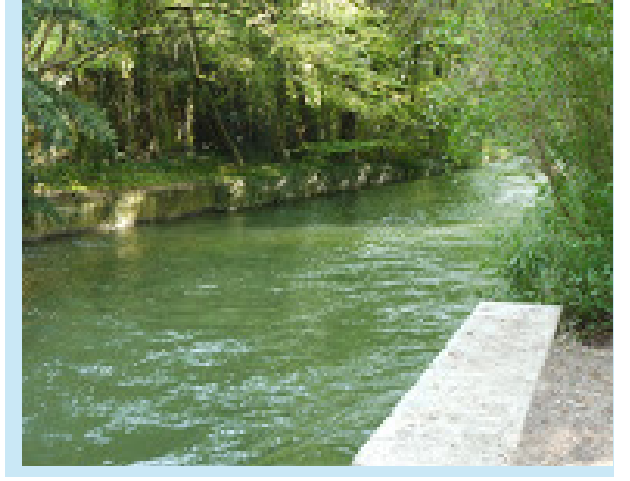
Bu adam, peki, nasıl hatırlanır? Gittikten sonra sadece ailesinin hafızasındaki odalarındaki çerçevelerde ve bir mezar taşının harflerinde yaşar. Ve zamanla karanlığa karışır. Onun anısını aydınlatacak sadece isminin ağza alınması, belki ölüm yıldönümünde anılması olacaktır. Sadece onu eserleri ölümsüz kılabilir. Ve onu sadece bu eserlerinin doğru olarak hatırlanması dürüst bir şekilde yaşatır.

Bir söz vardır: “Doğu hatırlar...” bu söz duruma uyacak şekilde, “Edebiyat hatırlar...” diye biçimlendirilebilir. Bir adamın bir aileye ne demek olduğu ve bir kurtuluşun bir ülkeye ne demek olduğu benzetilebilir. Şöyle ki edebiyat, tarihin dayanağıdır ve hep olacaktır. Aynı şekilde kitaplar, yazılar kaybedilen birinin çerçevedeki resimleri gibidir. Edebiyat, mumu söndürmeye çalışmayı ve ateşle oynamayı ayıran ince çizgidir. Edebiyat gerçekleri yazmalı, anlatmalı ve yaşatmalıdır! Çünkü dün olanı, onun aktarabileceği gibi aktarabilecek başka hiçbir araç yoktur.

Bir toplumun zaferini, geçit törenleri ve senelik kutlamaları yaşatıyorsa ders kitapları ve edebiyat eserlerinde, bu tarihin yaşatılmasından ötürüdür. Toplumsal hafıza da ancak bir edebiyatçının kelimeleriyle sonsuzluğa dek bir tarihi, bir gerçeği yaşatabilir. Güç, edebiyatçının elindedir.

Edebiyat, ölen adamı sonsuza kadar yaşatan veya küçük bir kızın ateşi söndürmeye çalıştığı veya onunla oynadığı gerçekliğini ayıran tek şeydir.

MÜNİH'TE YAŞAM

Mine Deniz İLHAN 9 / A

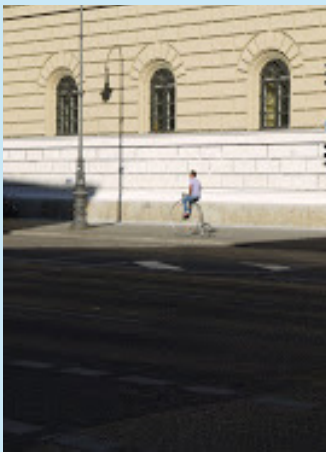
Gezmeyi, görmeyi, yeni yerlere gitmeyi, farklı kültürleri tanımayı, yeni tatlar tatmayı, başka dilleri duymayı herkes ister. Farklılıklar insan yaşamına renk katar. Ben de gittiğim bu yerlerden birinin, Münih'in etkisi altında kalmıştım aylarca.

Şehirde gezerken insan merak ve heyecanla her detayı inceliyor. Çevresinde birçok mimar olan biri olarak ister istemez şehri mimari açıdan da değerlendirdim. İstanbul'da bir yıl içerisinde yüzlerce bina yıkıldı. Kimisi sağlam olmadıklarını söyledi, kimisi daha yeni bir ev istedi. Yıkılan evlerin yerine yapılan binalar ise içler acısı. Oysa Münih'e gittiğimde gördüklerim tam tersiydi. Binalar; sağlam yapısı, uyumlu renkleri, akılcıca planları ve zarif detaylarıyla dikkat çekiyor. Bu güzel görüntünün yanına bir de sayısız ağaç eklenince insan doğal olarak hayran kalıyor. Sokaklar, park-

lar, caddeler... Her yerde ağaç, ağaçların gölgesinin verdiği huzur ve güven hissi sizi şehre bağlıyor.

Münihliler, ulaşımında çoğunlukla bisikleti tercih ediyorlar. Otoyollarda bile bisikletlilere özel yollar görüyorsunuz. Etrafta yüzlerce bisiklet kiralama noktası bulunuyor. Çok uygun fiyatlara saatlik, günlük veya haftalık olarak bisiklet kiralayabiliyorsunuz. Almanya'da aileler çocuklarına çok küçük yaşta iki tekerlekli bisiklete binmeyi öğretiyorlar. Bisiklet konusunda Münih'in neredeyse Hollanda'dan eksik kalır yanı yok. Bunun yanında metro da çok etkin kullanılıyor. Rahatça bilet alabiliyor veya kendinize bir kart çıkartabiliyorsunuz. Metroya bisikletle de binmek mümkün. Münih'te ulaşım gerçekten çok rahat işliyor.

Bir şehri güzelleştiren başka bir nokta ise görülecek yerleridir. Münih'te benim en beğendiğim, herkese defalarca anlattığım yer ise Olimpiyat Parkı. Olimpiyat parkı kocaman, yemyeşil, çok amaçlı bir yer. Çimlere uzanıp kitabınızı okuyabilir, bisikletinizle gezebilir, olimpiyat havuzunda yüzebilir, mini golf oynayabilir, bungee jumping yapmayı deneyebilir, trampolinlerde hoplayabilir, gölün üzerindeki geniş balonların içine girip eğlenebilir ve saymakla bitmeyecek bir sürü aktiviteye katılabilirsiniz. Bunun yanında Olimpiyat Parkı'nda Almanya'nın en uzun kulelerinden biri bulunuyor. Bu kulenin en tepesinden bungee jumping yapabiliyorsunuz. Kulenin asansörü o kadar hızlı ki, basıncı hissediyorsunuz. Kulenin bir katı restorandan oluşuyor. Bu normalde bildiğimiz restoranlara benzemiyor. Yemek yerken bir yandan da dönüyorsunuz. Bir saatte bir dönüş tamamlanıyor. Siz yemeğinizi yerken katın döndüğünü

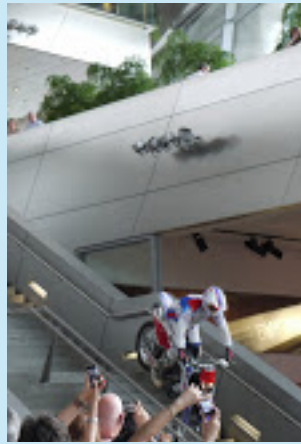

bile fark etmiyorsunuz. Yalnızca manzaranız değişiyor. Bu da benim için çok değişik bir deneyim olmuştu. Restoranın yemekleri sunuş şekli ve yemeklerin lezzeti de dikkat çekiciydi. Bana göre Olimpiyat Parkı Münih'e gidenlerin kesinlikle ziyaret etmesi gereken bir durak. Üstelik parka girmek için bir ücret ödemeniz de gerekmiyor.

Araba deyince akla Almanlar gelir. Münih'te de araba markalarının müzeleri bulunuyor. Olimpiyat Parkı'nın hemen

yanında BMW müzesi var. Tarihteki arabaları görebiliyor ve bir kısmına binip fotoğraf çektirebiliyorsunuz.

Bu mekânların dışında FünfHöfe, Brandhorst Müzesi de gidilebilecek yerlerden. Biz gittiğimizde yapım aşamasında olan Mısır Müzesi'nin de ilginç olduğu söyleniyor. Ayrıca şehrin ara sokaklarındaki kafeler, hobi ve müzik dükkânları da insanın içini ısıtıyor.

Bazı günler gösteriler yapılıyor. Ben oradayken merdivenlerde çeşitli hareketler yapan motorcular vardı. Bunun yanında çeşitli aletlerle ve simülatörlerle eğlenebiliyorsunuz. Ayrıca şehrin çeşitli bölgelerinde de ilginç arabalar karşınıza çıkabiliyor.

Şehirde uğranabilecek yerlerden biri de Englisher Garten. Çok geniş, yemyeşil bir park... Yollarının yanında akarsular var. Sörfçüler bu akarsudaki dalgalardan faydalanıyorlar. Parkta bisikletinizle gezip temiz hava almak da insanı rahatlatıyor!

Bir başka mekân ise Viktualen Markt. Burası pazar yeri gibi bir alan, aynı zamanda yemek yiyebileceğiniz yerler de mevcut. En çok yenen yemek de sosis. Bazılarında dana, bazılarında da domuz eti kullanılıyor. Çok farklı lezzette olabiliyorlar. Örneğin bazı sosisler Türklerin damak tadına göre çok ağır. Almanya'da genellikle tarifi onlara ait bir yemeğe rastlamak zor, ancak Çin lokantaları gerçekten başarılı.

Bunlar benim Münih şehrinde gözlemlediklerim. Eminim ki şehirde keşfedilecek daha çok yer vardır. Eğer bir öneri istiyorsanız şunu söyleyebilirim ki, Almanlar çok hızlı insanlar. Siz de hızlı olmazsanız metroda kalabilir veya bir Alman'dan azar işitebilirsiniz. Dikkatli olun.

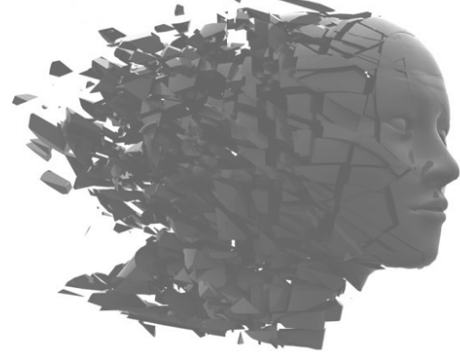
Ben daha önce de başka şehirlerde bulundum, ancak beni en çok etkileyeni Münih oldu.

Bu büyüleyici şehri hepinizin görmesini tavsiye ederim çünkü ömür kısa ancak görülecek çok sayıda güzel yer, yapılacak çok güzel şeyler var!

“Başarının sırrı, acıyla zevkin sizi kullanmasına izin vermektense acıyla zevki kendiniz kullanmayı öğrenmektir. Bunu yaparsınız, hayatımızın kontrolünü elinize alırsınız. Yapmazsanız, hayat sizi kontrol eder.”

Anthony Robbins

Psikoloji insan davranışlarını inceler, bunu biliyoruz. Fakat psikoloji hayvan davranışlarını da inceler. Neden? Acaba insan ve hayvan davranışlarının benzer yönleri var mıdır? Ya da daha açık bir soru soracak olursak, iki türün de eylemlerinin arkasındaki itici güç aynı mıdır?

Garip gelebilir ama insanların ve hayvanların eylemleri arkasındaki sır, güç aynıdır!

Hayatımızı yaratan bizim eylemlerimizdir, şartların ve çevrenin ne olduğunun hiçbir önemi yok! Dolayısıyla hayat eylemden, eylem ise kararlarımızdan gelir ve kararlarımızın kaynağı bizizdir. Fakat asıl kaynağı, arkasında çok büyük çoğunluğun kontrol etmeyi bilmediği ve kontrol ederlerse istedikleri bütün sonuçları yaratabilecekleri güç nedir? Tabii ki de inançlar!

Büyük bir akvaryuma bir köpekbalığı ve pek çok küçük balığın koyulduğu bir deneyden söz etmek istiyorum. Aç köpekbalığının, akvaryuma konur konmaz ilk yaptığı, küçük balıklara doğru saldırmak oldu. Fakat arada kırılması imkânsız olan kalın bir cam vardı ve köpekbalığı bu cama çarptı. Hem de her defasında. Deneyin bir sonraki aşamasında köpekbalığını minik balıklardan ayıran o kalın, kırılması imkânsız cam duvar kaldırıldı. Artık köpekbalığı ile “ziyafet” arasında sadece birkaç santim vardı! Ancak beklendiği gibi olmadı ve köpekbalığı o beklenen hamleyi yapmadı, saldırıya geçmedi. Çünkü artık o, daha önceki deneyimlerinden dolayı balıklara saldıramayacağına inanıyordu. O kadar ki, eskiden engelin olduğu yere doğru yüzmedi bile; çünkü saldırıya bile ulaşamayacağından emindi.

İşte biz buna “öğrenilmiş çaresizlik” diyoruz, artık başaramayacağımıza inandığımızda öğrenilmiş çaresizlik yaşıyoruz. Peki, çaresizlik gibi başarı da öğrenilebilir mi? Tabii ki öğrenilebilir! Larry Bird bir meşrubat reklamında oynarken senaryo gereği kaçırmaması gereken basketi kaçırabilmek için birçok kez basket attı, yani o basket atacağından o kadar emindi ki basket atacağına o kadar inanıyordu ki basket atma paternini o kadar çok şartlamıştı ki basket kaçırmakta oldukça zorlandı!

Kendi evimizin ya da odamızın kapısını açmaya gittiğimizde onu açıp açamayacağımızdan hiç şüpheye düşmeyiz. Hiç “Kapıyı açabilecek miyim acaba?” diye endişelenmeyiz çünkü o eylemden eminiz, onu yapacağımıza inanıyoruz, sonuçta onu on binlerce, yüz binlerce kez yaptık!

Asıl olarak hayatımızı yönlendiren, yaratan iki güç vardır: acı ve zevk. İnsanlar ve hayvanlar acıdan kaçmak ya da zevke ulaşmak için eyleme geçerler; neyin acı, neyin zevk olduğuna olan inancımız ise hayatımıza yüklediğimiz anlamı ifade eder. Büyük çoğunluk, inançlarını bilinçli seçmez çünkü seçmeyi bilmez, dolayısıyla kendi kararlarını, eylemlerini yani hayatı yaratan şeyleri ve böylelikle de hayatlarını kontrol edemezler. Bu çok ama çok büyük bir çoğunluk için geçerli. Bu, hem insanlar hem de hayvanlar için de geçerlidir.

Acı ve zevk dünyayı yöneten ve hatta yaratan iki efendidir ve bunları kontrol etmek, hayatı kontrol etmek demektir. Bu insanlar için de, maymunlar için de, karıncalar için de, kartallar için de, köpekbalıkları için de geçerli. Fakat hayvanların bunları kontrol edecek güçleri, kapasiteleri yoktur. Oysa biz öğrenirsek hayatımızı kontrol edebiliriz. (Kim bilir, belki hayvanlar da edebilir; sonuçta evrim teorisine göre biz de hayvanlardan oluşmadık mı? Dolayısıyla sinir sistemimizin, bilinçaltımızın ve duygularımızın işleyişi aynı değil mi?)

Psikoloji bilimi dünyanın en iyi atletlerinden, en zengin iş adamlarından, çöplükte yaşayan uyuşturucu bağımlılarına kadar herkesi incelemiyor mu? İnceliyor, peki neden? Çünkü her davranışın, her sürekli eylemin arkasındaki güç aynıdır. Bizim bilinçaltımızda, başka bir deyişle kalbimizin derinliklerinde neyin acı neyin zevk olduğuna inancımızla sürekli eylemlerimizi, patenlerimizi dolayısıyla da hayatımızı yaratırız. Yani hayvanlardan daha gelişkin aklımızın bunda bir rolü yoktur. O halde hayvan davranışlarının incelenmesinin insan davranışlarına katkısı var mıdır? Kesinlikle vardır!

Tabii ki başka şeyler de var fakat sonuç olarak hayatımızı yöneten iki efendi, iki güç aynıdır. Hayatımızı, eylemlerimizi, kararlarımızı inançlarımız yönetir, acı ve zevk yönetir, eğer bu gücü kullanmayı öğrenirsek hayatımızı da kontrol ederiz.

“Doğa insanoğlunu iki efendinin yönetimine vermiştir: acı ve zevk. Bunlar bizim her yaptığımızı, her söylediğimizi, her düşündüğümüzü yönetirler, onları devirmek için göstereceğimiz her çaba, ancak durumumuzu daha kesin biçimde onaylamaya yarar.”

(Jeremy Bentham)

“En özgür insan bile efendisiz değildir.”

Schiller

ÇİTLERLE ÇEVİRİLİ OYUN ALANLARI

Burak SAVAŞ 10 / B

Özgürlük, herkesin benimseyebileceği belirli bir tanımlanamayan kelimelerden biridir aslında. Tıpkı aşk gibi özgürlük de ilk işitildiği anda anlaşılması zor duygularla kalbimizi dolduran bir kelimedir. Herkes anlatamadığı o duyguyu farklı şekilde tarif eder, farklı çerçeveler içine sokar.

Peki, kaçımız gerçekten özgür olduğumuzu söyleyebiliriz? Açıkçası mizaha düşkün biri olarak en çok güldüğüm insanlar, kendilerinin tümüyle özgür olduğunu düşünen insanlardır. Çünkü bana kalırsa tıpkı Schiller’in de söylediği gibi “En özgür insan bile efendisiz değildir.” Mutlaka kişiler hayatlarında belirli bir baskı altına girerler, belirli kişiler tarafından sınırlandırılırlar. Aslına bakarsanız “kutsal varlıklar” olarak gördüğümüz öğretmenler bile özgürlük sınırlayıcılarına örnek olarak gösterilebilirler. Gerek bilerek gerek bilmeyerek toplumda birçok kişi çitlerle çevrili oyun alanları içinde emirler alıp özgür olduklarını düşünmektedirler. Ne acıdır ki onları çitlerin

dışından uyarabilecek kimse yoktur; arada bir tepelerinden geçen güvercinler haricinde...

O güvercinleri fark ederlerse oyun bahçesinin sahipleri tarafından ya da nankör oyun arkadaşları tarafından deli olarak sınıflandırılırlar. Fakat güvercini görenler, yılmadan mücadelelerine devam edip bunu yaymak için ellerinden geleni yapacaklardır. Semboller türetilip bunları yayacak, her fırsatı değerlendirerek herkesin o bembeyaz güvercini görüp duygularını anlamalarını ve gerçek özgürlüğe bir adım daha yaklaşmalarını sağlamaya çalışacaklardır.

Hoş, bu yorumları yaparken çitin ne kadar içinden olduğumu da bilemiyorum. Belki de özgürlüğün tanımını yapamamamızın nedeni, tümüyle basit bir yalandan oluşuyor olmasıdır.

Belki de bunca yıl yazılmış, söylenmiş, dinlenmiş olan şarkılar yalandır. Dumas da, Nazım Hikmet de, Ahmet Kaya da yalancıdır.

Kim bilir...

GENÇ WERTHER

Candan ALEMLİ 10 / A

Hayal gücü herkesçe baş edilebilen bir özellik değildir. Pek çok zaman öyle gösterilse de bir yetenek ya da ayrıcalık da değildir. Daha çok farklı bir bakış açısidir. Çevreyi, olayları herkesten farklı ve pek çok zaman her gün değişen bir biçimde görmeyi sağlar. Bir gün sana doğanın neşesini gösterip mutluluk veren ulu bir ağaç, geniş bir ova; sonraki gün tüm evrende ne kadar küçük olduğunu hatırlatıp seni üzüntüye sürükleyebilir. Başkalarının fark etmediğiyle ilgilenmek, başkasının göz ucuyla bile bakmadığıyla ilgili hikâyeler düşündürmek hayal gücü. Ve pek çok zaman sadece sıkıntıya iter insanı. Her şeyi gereğinden fazla sorgular, fazla detaylandırır, hayatta olmayacak şeylere bel bağlar duruma gelirsiniz.

Kitabımızın karakteri Werther de bu sorunlardan mustarip. En büyük mutluluk kaynağı, yaşama sevinci; aynı zamanda kederinin, hüznünün de nedeni. Çünkü Werther de hayal gücünün oyunlarından birine kapılmış. Âşık olduğu, kendini bulduğu kız asla ulaşamayacağı bir kişi. Bir gün elini tutamasa nefesini, kokusunu duyamasa da onun için her şeyi ifade eden Lotte, başka bir gün umutsuzluğunu, yetersizliğini fark etmesine neden olduğu için bitmez bir boşluk ve ruhunda karanlığa sebep oluyor. Werther aslında Lotte'nin hiçbir zaman kendisinin olmayacağını biliyor ama içinde küçük bir ihtimal var, "Emin ol, o da halinden memnun değil, sana dönmek istiyor." diyen sesi susturmak istemiyor. Çünkü onun için o küçük umut parçası bile yeterli.

İşte bu yüzden aslında ilişkileri hiç ilerleyemiyor. Sadece kendini kandırıp her şeyin çok farklı olduğu bir dünyada yaşıyor. Bir gün küçük umudunu, bir günse umutsuzluğunu görmesini sağlayan hayal gücü, sonunda Werther'i en kötü sona sürüklüyor. Mutluluğunun ve kederinin sebebinin aynı olması ve kendine özgü bir dünyada yaşamasının da sebebi yine kendi hayal gücü...

ELVEDA LOTTE, ELVEDA!

“Benim bildiklerimi herkes bilebilir fakat bu kalp yalnız benimdir.”

Hakkında yüzlerce inceleme yapılmış ve yaşadığı dönemde büyük sükse yaratmış “Genç Werther’in Acıları” adlı eser, Goethe tarafından 1774 yılında yazılmıştır ve Alman romanının başlangıcı olarak kabul edilir. Yayımlandığı dönemde yapıttan çok etkilenen ve kendilerini Werther’le özdeşleştiren çok sayıda gencin intiharına neden olduğu söylenir. Şaşırtıcı olan, Goethe’nin bu ölçüde etkileyici bir kitabı, hiçbir taslak hazırlamaksızın dört hafta içinde bitirmiş olmasıdır.

Edebiyat tarihçileri ve araştırmacılarına göre kitabın konusu; Goethe’nin hukuk stajını yaparken bir arkadaşının nişanlısına âşık olmasından doğmuştur. Goethe’nin arkadaşı Jerusalem’in evli bir kadına aşkı sonucunda kendini öldürmesi ise intihar vakasına ilham kaynağıdır.

Kitap, 4 Mayıs 1771 tarihinde yazılmış bir mektupla başlar. Büyük kentte yaşadığı ruhsal çöküntüden kaçmak isteyen Werther, Wahleim’e yerleşir ve hiç beklemediği bir anda soylu bir ailenin kızı olan Lotte’ye aşık olur. Albert’le nişanlı olmasına rağmen Lotte, Werther’in ilgisine çoğu zaman tavırlarıyla karşılık verir.

Büge EREL 10 / B

Ahlaki değerleri ve evliliği önde tutarak ve Werther’le görüşmeme kararı alarak genç adamın ölüm fermanını kendi elleriyle imzalamış olur. Werther karşılıksız aşkına son mektubunda “Silahlar dolu. Saat on ikiyi vuruyor. Alinyazısı bu, önüne geçilmez. Lotte! Elveda Lotte! Elveda!” sözleriyle yaşamına son verir. Lotte’ye karşı beslediği aşk ile Werther, artık toplumdan ve yaşamaktan vazgeçerek Lotte’ye duyduğu aşkı kendi hayatına tercih eder.

Eser her dönemde çok eleştirildi. İnsanları intihara teşvik ettiğini düşünen ciddi bir kitle vardı. Fakat Goethe’nin bu eserle yapmaya çalıştığı şey, yalnızca imkânsız bir aşkı anlatmaya çalışmaktı. Sonuçta Goethe, eğer rivayetler doğruysa, aynı olayları yaşamış fakat kendisine zarar vermemiştir. Yaşadıklarını “Werther” üzerinden anlatmış, bu bunalımı iliklerine kadar aktarmış ve bu bunalımı taşıyan karakteri kitapta öldürerek kendi içinde de ondan kurtulmuştur.

Yazar, kitapta aşktan bahsettiği hemen hemen her cümlede felsefe yapmaktan geri durmamıştır. Bir açıdan bakıldığında bu çok da şaşılacak bir durum değildir: Werther aşık olmuş ve her anını bunu sorgulayarak, kendi duygularının derinine inerek geçirmiştir. Sorgulama üzerine dayalı olan felsefe ise doğal olarak başkarakterimizin her cümlesinde kendisini göstermiştir. Kitap sayesinde aşkın insan üzerindeki etkilerini kademe

“Yaşadım, sevdim, çok acı çektim.”

kademe görme şansımız oluyor. Bunun da Goethe'nin anlatım şeklinin kusursuzluğundan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Romanın başında mektuplarını yetenekli bir yazar edasıyla yazan Werther, romanın sonuna doğru her açıdan yenik düştüğünü de simgeleyebilecek bir şekilde yazma yeteneğini kaybeder, doğru düzgün cümle bile kuramaz olur.

Goethe ileri görüşlü davranarak sekreterine “Herkesin hayatında, Werther'in, kendisi için yazılmış olduğunu düşündüğü bir zaman olmaması kötü olurdu.” demişti. Aslında o da daha kitabı yazdığı zamanlarda bile, nasıl bir başarı elde edeceğinin farkındaydı çünkü tam da bu noktaya parmak basmıştı. Geçen zaman bu gerçeği hiç değiştirmeyecekti: Seven yine acı çekecek, sevilen ise bir şekilde hayatına devam edecekti. Bu kitapta yaşanan her olayda, okuyanların mutlaka kendilerine benzecekleri, kendi hayatlarıyla paralellik kurabilecekleri noktalar vardı. Bu da kitabı daha içten, daha gerçekçi kılan bir unsurdur. Yaşanan aşkın ulaşılmaz, imkânsız oluşu onu her zaman daha tutkulu bir boyuta taşımıştır. Bunların farkında olmasına rağmen Werther, kendini bu ışıktan uzak tutamamıştır.

Werther'in en büyük sorunu Albert'tir. Evliliğe olan saygısı ve ahlaklı oluşu, onu her zaman içinden çıkılmaz bir ikileme sokmuştur. Lotte'ye karşı beslediği karşılıksız aşkı ve sonsuz kıskançlıklarına rağmen Werther, Albert'in ne kadar iyi bir adam olduğunun farkında olduğu için kendisini ve hislerini bir uçuruma sürmekten başka yolu kalmaz. İkilemin içerisinde kalmaktan kurtulabilse bir karar verse çıkış yolunu bulabilecektir belki ama bu konuda başarılı olamaz çünkü ahlaksız değildir. Ancak aşksız da

yapamaz. Albert'ı Lotte'nin yanında görmeye dayanamayan Werther, gitme kararı olarak pes etmiştir aslında. Lotte'den uzaklaşmayı seçerek pes eden Werther, bedensel olarak da pes etmesini intiharla gösterir. Bu dayanılmaz acıya da son verir.

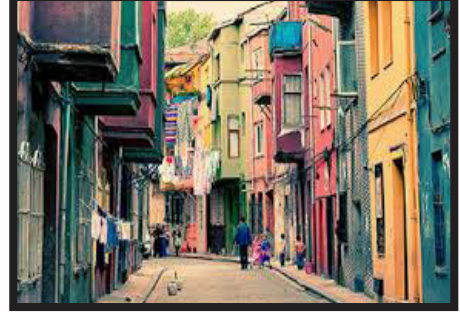
Werther, bir yandan acılar çekerken bir yandan da Lotte'ye olan aşkı sayesinde mutluluktan gözü hiçbir şeyi görmez. Kitap boyunca bu ikilem arasında gidip gelir; bazen yaşadığı acı ağır basarken kimi zaman da yaşadığı mutluluk sayesinde bütün acılarını unuttur. İntiharının bu denli uzamasının nedeni de budur. Kitabın sonunda yaşadığı acılar ona çok fazla gelmiş, Lotte'nin hiçbir zaman onunla olamayacağını ve onu uzaktan sevmeye daha fazla dayanamayacağı gerçeğini ilk defa kabul etmiştir. İçinde yeşeren umuda bir son vermiş ve Lotte'nin de hayatında onu öperek bir iz bırakmış ve sessizce Lotte'ye ve hayatına veda etmiştir.

Werther'in yaşadığı bu bunalım, sadece karşılıksız bir aşk değildir aslında; Lotte'nin ona karşı gösterdiği yakınlık ve içten içe verdiği umut tohumları, Werther'in Lotte'ye karşı bağımlılığını güçlendirir ve asıl ikilemi bu noktada başlar. Soğuk davranmayı beceremeyen Lotte, Werther'deki duygusallığı ayaklandırmıştır. Hatta belki de başlamayacak olan bir şeye neden olmuştur. Aslında Werther de bu saplantısının farkındadır. Dağda çiçek toplarken karşılaştığı deliye rastladığında kendisiyle bağdaştırır ve bir kez daha kendine acır. Kendisini aptal olarak gördüğünü dile getirir.

Aslında ona yardım edebilecek bir kişi vardır: mektup yazdığı arkadaşı Wilhelm. Fakat onun da yazdıkları mektuplar boş önerilerden başka bir şey değildir. Onu kurtarabilecek gücü varken, belki de gidişatının farkındayken hiçbir şey yapmayan Wilhelm, adım adım Werther'in eriyişini izlemiş ve önerebildiği tek şey, başka şeylerle uğraşması olabilmiştir. Wilhelm'in romanda varoluşunun tek yararı okuyucuya anlatılan olayların daha içten bir hal almasını sağlamak olabilir.

Goethe burjuva toplumuna karşıdır ve yarattığı Werther karakteriyle de düşüncelerini yansıtır. Eseri okuyan burjuva toplumu Werther'i yuva bozan, asi biri olarak nitelendirdi çünkü kendi hayatlarında da olduğu gibi kitaptan da beklentileri eğlendirici, yarar sağlayan bir içerikti. Fakat beklenenin aksine roman, bir intiharla sona erdi.

BİR BAĞIMLILIKTIR İSTANBUL

Canset GENÇKAL 9 / B

O pamuk gibi ayaklarınız anne karnından bu şehre düştüğü anda yara alır kalbiniz. Çünkü bu şehrin yazın yüzünü göstermeyen, kışın ise kapınızdan eksik olmayan rüzgârları acı doludur. İstanbul, bütün bağımlılıklar gibi bir bağımlılıktır aslında. İlk başta büyük hevesle başlarsınız, tadarsınız size hissettirdiklerini; sonra bir de bakmışsınız ki bir daha ondan kopmanız mümkün değil. Siz onu bıraksanız bile o sizi bırakmaz.

Yaşamınıza bir sis gibi yayılır İstanbul, benliğinize işler. En başlarda tarif edilemez bir zevkle yaşadığınız bu şehir, boğmaya başlar sizi yavaşça ama yıllar bu şehri öyle kazımıştır ki o tertemiz ruhlarınıza, ne akıllarda ne yürekte bırakmıştır o beyaz kavramını.

İstanbul, yarattığı insanlar gibi, yağmur sonrasındaki hava misali gridir. İstanbul her doğanla beyaz, her ölenle siyahtır. Ne beyaz dantelli elbiseler saklayabilir İstanbul'un kederini ne de cehennem ateşi gibi yanan zift yok edebilir neşesini. Dedim ya, İstanbul bir bağımlılıktır. İnsanı mutlu da eder hasta da; ama kimse vazgeçemez bu şehrin kapalı yollarından, caddelerce uzanan beyaz tenteli dükkânlarından, anason kokan meyhanelerinden ve boyaları dökülmüş, düzensizce yatan o evleri aydınlatan kimisi kırılmış kimisi ise bu şehre inat ayakta duran sarı lambalarından.

Bir yağmurla ağlatır insanı bu şehir, bir gökkuşağıyla güldürür. Bazen sever üzerinde yaşamaya çalışanları bazen ise deli eder. Yüzünüzdeki yorgunluğu yansıtan camı açtığınızda gridir İstanbul. Beyaz gibi her şeyi barındıran ama siyah gibi acıtan...

Bir bağımlılıktır İstanbul, bütün bağımlılıklar gibi gittikçe daha fazla zarar veren ve daha fazla vazgeçilmez olan...

ANNE BEN BARBAR MIYIM?

Candan ALEMLİ 10 / A

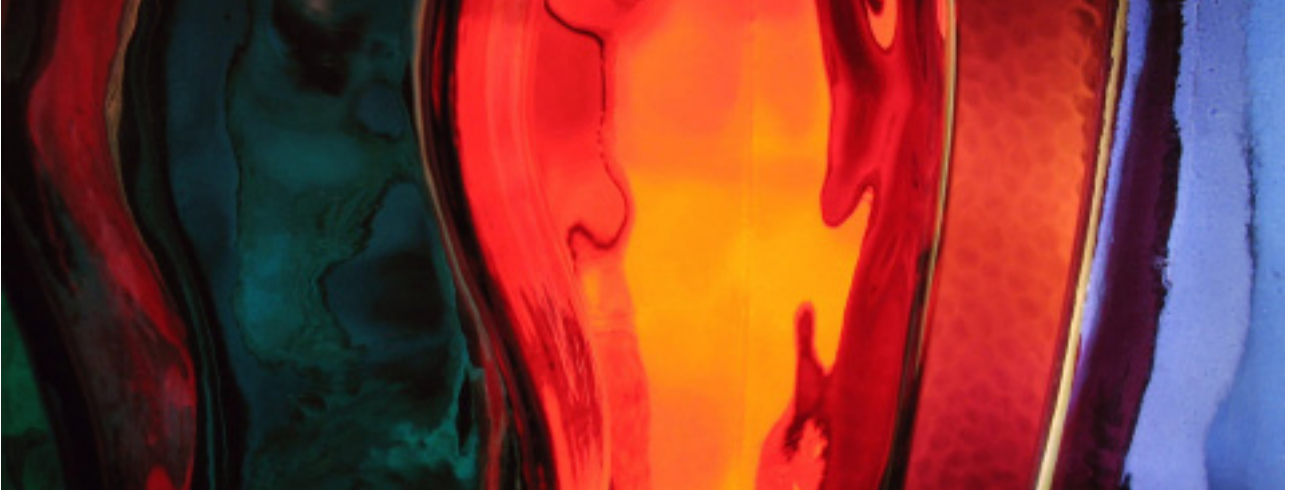
İstanbul Bienalleri 1987'den bu yana, iki yılda bir güncel ve eser çıkarılabilecek bir konu temel alınarak dünyanın her tarafından sanatçı ve izleyicilerin katılımıyla gerçekleşmektedir.

Bu sene yapılan 13. İstanbul Bienali'nin başlığı ise "Anne, ben barbar mıyım?" Bienal, adını şair Lale Müldür'ün aynı isimli kitabındaki bir şiirden alıyor. Hepimizin de bildiği gibi, günümüzde herkesin birbirinin aynı olmasından, homojenik bir toplum yapısından bahsedilmesi imkânsız. Romalıların kendi ırklarından olmayanı, onlardan farklı olanı betimlemek için kullandıkları "barbar" kelimesi, günümüzde çok farklı anlamlar çağırırsa da aslında "bana benzemeyen" demek. Kimsenin başkasına benzemediği, herkesin kendi benliğine sahip olduğu toplumumuzda ya da daha genel bir ifadeyle toplumda herkes bir başkasının gözünde bir "barbar" aslında. Bienalde de sanatçılar farklılıklarımız ve onların hayatımıza etkisinin yanı sıra bir başka güncel olaydan da etkilenmişler. Bu olay ise hepimizin tanıklık ettiği Gezi Parkı direnişi. Toplumun çok beklenmedik bir anda birbirine bağlanması, düşünce özgürlüğü ve kişisel hakların sömürülmesi, sosyal medyanın etkisi, bitmez bir sevgi ve saygı oluşumu ve de yönetimin bu olaylara tepkisini öğrenen ya da yaşamış olan sanatçılar, bu fikirleri, duyguları eserlerine de yansıtmışlar. Videolardan fotoğraflara, interaktif sahnelerden

çeşitli enstantelere pek çok farklı alanda eserler bulunan Bienal, aslında sosyal normların doğruluğunu, doğanın sömürülüp kirletilişini, devletin topluma olan baskısını, günlük hayatımızda kaos ve stresin etkilerini, farklılıkların bir arada yaşamasını, sevgi ve barışın evrenselliğini, düşünce ve hareket özgürlüğünü ve daha da fazla konuyu ele alıyor, sorguluyor, evirip çeviriyor ve hiç beklemediğimiz biçimlerde bizlere sunuyor. Biz de Irmak Lisesi öğrencileri olarak öncelikle eserler ve sanatçılarla ilgili kısa bilgileri araştırıp Bienal'in ana temalarını öğrendik, ardından da Bienal'i ziyaret ettik. Bienal hem sıra dışı eserlerinin varlığıyla hem de onların yapımına ya da en azından sorgulama aşamasına katılım sağlamamızı sağlaması ile hepimizi çok etkiledi. Ama Bienal'i her gün gördüğümüz, okuduğumuz şeylerden ayıran sadece çok çeşitli sanatçı kadrosu ya da konuların kapsamlılığı değil. Onu farklı kılan içinde bulunan sanatçıların hayata, hepimizin gördüğü olaylara bakışı, onları nasıl yorumlayıp eserlerine nasıl yansıttıkları... Bienal'in de ilham noktalarından biri olan Gezi Parkı olaylarını hepimiz görüp yaşamamıza rağmen pek azımız Bienal'deki eserler gibi çalışmalar ortaya çıkardı. İşte bu yüzden, en önemli nokta sanatçı kişinin hayata bakışı, gördüklerini nasıl algıladığı, nasıl esere yansıttığı, onun "göz"ü... Bu "göz" kişiyi sanatçı yapan, hayata çoğunluktan farklı bakmasını sağlayan şey... Kişilerin gözleri doğuştan gelen bir şey olduğu gibi zamanla da gelişebilir. Hayatı farklı algılayıp bizi şaşırtacak, farklılıkları görmemizi sağlayacak en büyük etken bu gözlerimizi bu sene biz de geliştirmeye çalıştık. Irmak Bienali için "göz"lerimizi açabildiğimiz kadar açıp okulumuza, sokağımıza, çevremize, hayata farklı bir bakış açısıyla bakmaya çalıştık ve olabildiğince farklı eserler yarattık. 13. İstanbul Bienali'ni örnek alıp günlük hayattan ve "göz" konseptinden esinlendiğimiz Irmak Bienali'ne hepinizi bekleriz.

DUYGU CURCUNAS

Şölen CERAN 9 / A

Uyandığınızda boş bir evre vardır. O, kendine gelememişliğin verdiği boş kafa ile yaşadığınız bir 10 saniye... Daha sonra bütün sevinçler, stresler tek tek sıralanır. Girmeye zorunlu olduğunuz o yoğun tempo için sıcacık yatağınızdan çıkarmaya değer mi diye düşünürsünüz çoğunlukla. Yeni bir iş heyecanı ise kuşkusuz daha farklıdır ama yılların getirdiği bir monoton hayat sadece para uğrunadır. Sabahın erken saatlerinde dışarı çıkarsanız görebilirsiniz. Sınav kaygısı ile okullarına yetişmeye çalışan bir grup öğrenci, ağır adımlarıyla bu sokaktaki her anısını bir kez daha yaşayan yaşlı amca, uykulu gözlerle bakan anneye rağmen cin gibi bebek, vapur bekleyen ve sohbeti koyulaştırmış teyzeler, durakta mesajlaşan genç kız... Hepsi farklı farklı dünyalar aslında... Ortak sadece bir noktaları var, o da yaşadıkları şehir, yani İstanbul.

DUYGU CURCUNAS

İstanbul vapurlarla kaynaştırıyor onları. Martılara simit atarken, diğerinin gazetesini okumaya çalışırken, belki de o meyve soyacağını satmaya çalışan adamı yüzüncü kez dinlerken maviliğin verdiği sonsuzluk problemlerinden ayırıyor onları. Martıların sesi huzur veriyor, dinlendiriyor. O vapurdan inince bir Galata Kulesi var. Her zamanki asaletiyle eski İstanbul günlerini anlatıyor ama yeni fark ediyorlar tuğlaların gri olduğunu. İstanbul tarihiyle kucaklıyor onları ama bazen fark edilmiyor. Bir pazar var yakınında. Daha yeni gördüğü oğlana canım diye sesleniyor, farklı şivelerle Anadolu'ya götürüyor teyzeler sizi. Samimiyeti bile ısıtıyor, güldürüyor, eğlendiriyor. Sokaklarda hareket var. Kadıköy'deki Balıkçılar Çarşısı'nda içtenlik hakim, Kongre Merkezi'nde ciddiyet. Tavla oynayan iki amca kırık İngilizceleriyle turistlere yolu tarif ediyor, biri diğerinden iki kelime fazla bilmesiyle övünüyor, gü-

lüşüyorlar. Kahvenin yanındaki holdingde çalışanlar rekabeti seziyor, ayak kaydırmayı, ikiyüzlülüğü. Dönerken girmek istemediğiniz o trafik, mesai sonundaki kâbus oluyor. Sıkışık trafikte çarpık kentleşme gözüne çarpıyor, havanın karanlığı bile batıyor. İki saatte kurtulabildiğiniz o trafik sizi sıcak çorba ve ailenizle ödüllendiriyor. Bütün gün yaşadığınız stresin aileniz için olduğunu gördüğünüzde ise olan yorgunluğunuz bile tatlılaşıyor.

İşte böyle bir yer İstanbul. Üzen, sevindiren, şaşırtan, kızdıran... Sürekli bir duygu curcunası yaşadığınız kocaman bir aile...

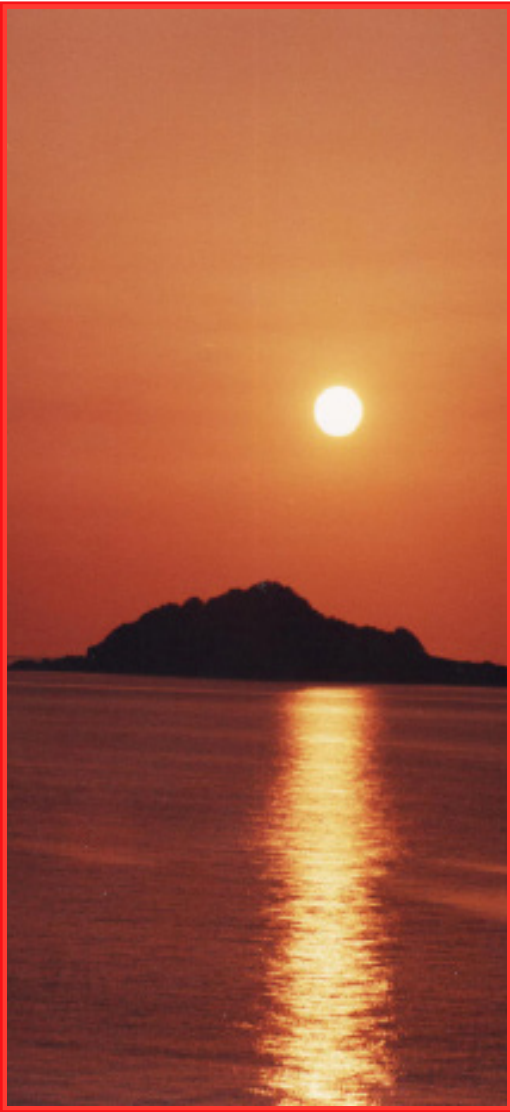
HAYIRSIZ ADA

Beril BERKEM 10 / B

Yıllar yıllar önce, Bizans İmparatorluğu’ nun hüküm sürdüğü zamanlarda, Konstantinopolis’in açığındaki adalardan biri, imparator tarafından kiliseye hediye edilmiş. Kilise de o adaya bir manastır ve yeni bir kilise yaptırmış. Kilise ve manastır, adanın iki tepesindeki kayalıkların içine kusursuzca oyulmuş. Bizans’ın en iyi ustaları tarafından nazik oymalarla ve en değerli taşlarla döşenmiş. Bunlar, muhteşem güzellikte ve çok büyük yapılar. Adanın doğal ve sakin havası, huzurlu ve büyüleyici manzarasıyla bu iki doğal yapı adaya çok iyi uyum sağlıyormuş. Ada, insanların kendilerini dinleyebildikleri, maddi değerleri unutup manevi güzellikleri gördükleri bir yermiş ve manevi huzuru bulabildikleri için bu adaya o zamanlar “Cennet Ada” demişler. Cennet Ada’ya sadece önemli din adamları gelebiliyormuş çünkü cennetin kapıları da zaten herkese açık değilmiş.

Aradan uzun zaman geçmiş; kendilerini dış dünya-ya kapatmış ve kendilerini sadece manevi değerlere adanmış bu din adamları, Konstantinopolis’in başına gelen felaketi fark etmişler. Konstantinopolis yanı-yormuş. Binlerce kadirga ve Osmanlı askerleri şehri kuşatmışlar. Dünyadaki cennete sığınan din adamları sonlarının geleceğinin farkına vararak ve bir karar vermişler: Eğer öleceklerse Cennet Ada’da ölecek-lermiş. Fatih’e Bizans’ın kapılarının açıldığı gün, din adamlarına yiyecek ve içecek sevkiyatı da son bulmuş. Adada aç ve susuz kalmışlar; çünkü adada su da yokmuş. Bir süre sonra da birer birer ölüp gitmişler. Dünyada son gördükleri yer de bu cennet olmuş.

“Cennetler satılık değildir.”

Çoktan Konstantinopolis’e yerleşen Fatih Sultan Mehmet, o zamana kadar kulaktan kulağa yayılan Cennet Ada’nın zenginliklerini merak etmeye başlamış. Mürettebatı denizcilerden ve yontma ustalarından oluşan bir gemiyi Cennet Ada’ya doğru yola çıkarmış. Hazırlıklar yapılırken hava günlük güneşlikmiş ama İstanbul’dan bakanlar geminin yelkenlerini gözden kaybederken hava birden kapanmış. Bir anda dalgalar kabarmış, rüzgâr fırtına olmuş, o güvenli sular hırçınlaşmış.

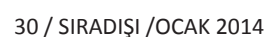
“Cennet Ada, Hayırsız Ada ya da Sivri Ada”

Kınalı’dan bakanlar denizle cebelleşen bu küçük kadirgayı son kez görmüşler. Kadirga tamamen gözden kaybolduğunda, kadirganın varacağı liman olan Cennet Ada, halkın arasında “Hayırsız Ada” olarak yayılmaya başlamış bile.

Halkın arasındaki söylentiler o adanın tarihini bilenler tarafından daha da abartılmış. Tanrı o adayı ve o zenginlikleri koruyormuş, kimsenin ayak basmasına izin vermeyecekmış. Böylece adanın adı “Hayırsız Ada” olarak kalmış.

Yıllar sonra Osmanlı’nın son dönemlerinde İstanbul’da binlerce köpek üremiş, sokaklar başıboş köpeklerden geçilmez olmuş. Bir şekilde bu köpeklerden kurtulmak gerekiyormuş. O zamanki hükümetin aklına, söylentileri bilinen ama belki de unutulması istendiği için ve tepesinin sivri sivri görüntüsünden dolayı

Yıllar geçmiş, Osmanlı Devleti yıkılmış, Cumhuriyet ilan edilmiş. Haydarpaşa Garı inşaatı için taş ihtiyacı olmuş. Akla yine Sivri Ada gelmiş. Onlarca taş ocağı işçisi Sivri Ada'daki dağı yarıp içinden çıkan taşları İstanbul'a götürmek için yola çıkmışlar. Hepsi de önce Cennet Ada, sonra Hayırsız Ada, en son da Sivri Ada diye anılan bu adanın yıllardır kulaktan kulağa anlatılan zenginliklerinin hayalini kuruyorlarmış; fakat adanın o iki tepesinin arasına geldiklerinde hiç beklemedikleri bir zenginlikle karşılaşarak büyülenmişler. Ada; huzurlu, büyüleyici, dingin havası ve neşeli bitki örtüsüyle gerçekten de bir cennetmiş. Bir grup taşların

arasına işlenen kiliseyi ve manastırı aramaya koyulmuş fakat tepedeki kilise kalıntılarından başka hiçbir şey bulamamışlar. Ama bu adanın manevi güzelliği, muhteşem manzarası, kuşları, denizi, kumsalı, ağaçları, çiçekleri, tepeleri her türlü maddiyatı değersiz bırakıyormuş. Neden bu adaya “dünyadaki cennet” denildiğini anlamışlar.

Haftalar sonra Haydarpaşa Garı için yeterli taş alınmış ve gemilerle İstanbul’a taşınmış. Ama geride cennetten eser kalmamış. Çünkü bu taşları almak için kazıcılar çok sayıda patlayıcı kullanmışlar. Ada günler boyunca patlamalarla sarsılmış, her yana taşlar, topraklar savrulmuş; adanın yemyeşil örtüsü tozlarla örtülmüş. Bir zamanlar aralarından rengârenk çiçeklerin fışkırdığı yemyeşil çimenlerin yerini kuru otlar, yabancı sarmaşıklar almış. Kilisenin kalıntılarını bulan bir grup, belki de bir hazine bulmak umuduyla kilisenin zeminine patlayıcı yerleştirmiş ama hiçbir şey bulunamamış. Hazine, değerli taşlar, yalnızca bir efsaneden ibaretmiş. Hazine bulamayan kazıcılar, kilisenin eski, özenle işlenmiş oymalarını alıp geriye sanki büyük bir savaşta bombalara hedef olmuş bir harabeyi bırakıp İstanbul’a dönmüşler. Hâlbuki

değerli taşlar olmadan önce kilisenin duvarlarını saran yontmaların arasında gezinen rengârenk çiçekler en değerli taşlardan bile daha güzelmış. Yemyeşil çimenlerin üstündeki rengârenk bitkiler, en büyük hazinelerden daha güzelmış. Ama insanlar hep daha fazlası için sahip olduklarının güzelliklerini görmekten acizmiş.

Cennet Ada, Hayırsız Ada ya da Sivri Ada'nın bu doğal güzellikleri maddiyatla olan mücadelesini hala devam ettirmektedir ama cennetler satılık değildir.

Mina Nur ERTEN 9 / A

P A S O D O B L E

gizemmiş gibi... Ne kadar o gizemi çözmek istesen de hatırlamak durumundasın: Hayatın biraz gizeme ihtiyacı var. Yoksa her an akşam...

Artık sabahları sevemiyorum; çünkü okumayı denediğim kitabın sonu bana söylendi ve artık merak edemiyorum. Meraktan çok, okuma yeteneğimi kaybettim. Artık sabahlarım birinin beni uyandırışıyla harcanıyor. Biri perdelerimi yırtınca aşağıdaki ayak seslerini duyuyorum ve babaannemin hizmetçiyle kavgalarını dinlemek durumunda kalıyorum. Ne olduğunu artık merak etmiyorum. Dinlemiyorum da aslında. O kadar alıştım ki bu döngüye, kuşların sesleri daha acılı gibi geliyor. Kafamı yastığıma gömüyorum. Beni neden uyandırdılar? Aynı sıkıcı olayların bir daha yaşanıp planlı bir halde geçip gitmesi için... Fakat bugün beni şaşırtacak.

Ne kadar varsa, o kadar az görülüyor. Bu, küçükken fark ettiğim bir şeydi: "Ne" olduğu. İhtiyacımız olduğunu bilmeyip sürekli unuttuğumuz bir şey. Onsuz, her şey olması gerektiğinden fazla düz gibi geliyor. Yolda birkaç kıvrım, dönüş olması gerek gibi geliyor.

O sabah saat altıda düşündüğüm şeylerden biriydi bu. Güneş daha doğmadan, her şey daha uyku halindeyken... Sessizlik var. Güneşin bulanık sisi, evlerin kambur sırtlarına yansırken her şey sanki huzurlu bir uykunun bir parçası... Eskiden, sabahın altısında yatağımda kalır, bunu izlerdim. Kendimi güzelliğin bir parçası gibi hissederdim. Eskiden sabahları severdim. Artık sevemiyorum.

Eskiden sabahları severdim çünkü sabah bir özgürlük hissini beraberinde getirirdi. Bir an sonra ne olacağını bilemeyeceğin uzun bir gün olacaktı gibi, günün geri kalanı bir

Hiçbir zaman babaannemin hizmetçiye işkence etmekte kendini bu kadar aşabileceğini sanmazdım. Beatriz’le sürekli “kritik” sorunlar yaşıyorlar ama bugün bahçede oturup kahvaltıda onu dinlerken kendini aştı sanki. Bahçede, gökyüzünün maviliğini yitirip ağaçların canlılıklarından vazgeçtiği bahçede, babaannemin ve annemin sorunlarını listeyişlerini dinliyorum. Ben aslında Beatriz’i seviyorum. Yeterince iyi. Bu nedenle, ne yapmış olabileceğini gerçekten merak ediyorum. Tam bu konuya yoğunlaşıyorum ki günlük sloganı duyuyorum: “Onu işe ben almadım...” diye ima ediyor babaannem kuruyup kalan anneme. Pek umurumda değil. Slogan ne kadar hızlı gelse yemek o kadar hızlı biter benim için. Ne zamana kadar? Ne zamana kadar yemeğin bitmesini bekleyeceğim? Doğrusu bilemiyorum. Bilmeyi uzun zaman önce unuttum. Kabul ediyorum ki babaannemin yapmış olabileceğinin ciddiyetini gerçekten hiç düşünmemiştim. Ayak parmaklarımı masanın demir ayaklarına kıvırmaya kendimi kaptırmıştım. Babaannemin gerçekten ne yaptığını, tabağını koymak için mutfığa gittiğimde anlayabilmişim, Beatriz montunu giymiş bir durumda kapıda beklerken... Ne yaptığını sormaya çalıştım ama o elime bir not sıkıştırıp notu aileme vermemi söyledi. Yüzü kan kırmızıya kesilmişti ve daha ben nota bakmadan kapıdan çıkıp gitmişti. İlk kez o an kaygılandım. Ailem için değil. Kendim ve Beatriz için... Kim bilir ailem bu istifa mektubunu onlara ben versem bana ne yapar? Ya Beatriz ve çocukları? Elciego küçük bir köy. Hizmetçi arayan çok ev yok. Hiçbir şeyin farkına varamadan gitmişti. Bana veda bile etmemişti.

Kendime gelmem beni bile şaşırtan, uzun bir süre aldı çünkü ağır düşüncelerin dibinde sıkışmıştım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Herhangi bir şey yapmaktan da korkuyordum ama yapmam gerekiyordu. Ve yapacaktım! Ne yapmam gerektiği apaçıktı. Ama bunu görebilmem, tüm günümü almıştı: Beatriz geri gelmek zorundaydı. Geri gelmesi onun için

de ailesi için de en iyisiydi. Ama ne için geri gelecekti? İşkenceye mi? Bu ona haksızlıktı; ama açlık da çocuklarına... Tam da bu nedenle, gün batımına doğru, olmam gereken yerden ayrılmıştım tereddüt ederek. Sonunda kendimi hareket ettirmeyi becermişim ve evden erken çıkıp kaybolmuştum. Mektup elimde, Beatriz’i geri getirecek, çocuklarının karınlarını doyuracaktım.

Elciego, normal bir köy olarak tanımlanamazdı; özel bir tane olarak da... Zengin de değildi fakir de... Kalabalık da değildi, تنها da değil. Şirindi, sakindi. Ve her zaman sessizdi. Elciego’da, sessizlikten başka bir şeyi hiçbir zaman tanımamıştım. Ama bu sessizlik, rahatlatıcı, huzur sessizliği de değildi. Daha çok şüpheli ve rahatsız edici türdendi. Elciego kesinlikle güzeldir; ahşap evleri, yeşil ağaçları...

Köyü dengeleyen uzun tepe bile o kadar uyumlu ki yemyeşil çimenleriyle, tepe değil de çayır sanılır. Eskiden sanıyordum. Elciego, hep küçük gibi dururdu, büyük olmasına rağmen. Onun da sebebi aslında tepenin köyü ikiye ayırmasıydı. Ben tepenin temiz, kuru tarafında büyümüş, orada hayatımın tamamını geçirmiş, oraya ait olmuştum. Ama tepenin diğer tarafını da duymuştum. Tepenin eteğindeki nehrin yanında yaşayanların orada olduklarını biliyordum. Onlara acıyordum. Sert kışlarda nehrin sokaklarını seller alırdı, çocuklarını gözyaşları içinde bırakışını duymuştum... Beatriz'in sabahları ortaya çıkıp geceleri kaybolduğu yeri böyle duymuştum.

Tepeyi tırmanıp güneşin en çılgın halinin altında erirken ne beklediğimi tam olarak biliyordum. Kendi bildiğim Elciego'nun mahvedilmesini beklediğimi kabul ediyorum. Benim bildiğim Elciego'nun, kapıların insanları hep içine kilitlediği, sokakta dolaşmanın bir suç olduğu sessiz Elciego'nun... Ama göreceğimin beni şaşırtacağını da hiç düşünmemiştim. Bunu en çılgın hayallerimde bile düşleyemezdim çünkü beni şaşırtan gördüğüm değil, duyduğumdu. Çünkü aşağıdan bir ses duyuyordum: müzik. Senelerdir ilk kez gülmeyi duyuyordum, gerçek kahkahaları. Ve ilk tepkim, korkmak oluyordu.

Aşağıda, mum ışıklarıyla aydınlanan taş evlerde, hâlâ ateşte suyu çeken sebzelerin kokuları, dumanla birleşip bacadan yuvarlanıyor. Ama evler yalın, boş... Sanki insanlar evlerin içinden çıkarılıp atılmış gibi... Tüm o seslerin kaynağı ise labirent ev dizisinin tam ortasında ve beni hipnotize olmuş gibi kendine çekiyor. Yürürken de ilk kez fark ediyorum, kendi adımlarımın yankısını dinlemiyorum. Müzik yankıyı benden alıyor; gitar tıngırdamaları, çığlıklar... Ve ilerlerken kendimi korkmaktan alamıyorum. Sesin kaynağına yaklaştıkça ses artıyor ve artık duraksamak durumundayım. Sesin kaynağı köşenin ardında ve ben korkuyorum; ama

merak beni bitiriyor ve taş duvarın köşesinden kafamı uzatıyorum: Önümde, hayatımda gördüğüm en güzel, en içten manzara...

Uzun, sarkık saçları, rengârenk elbiseleri olan çocukları, insanları görüyorum. Hepsi de dudaklarının uçlarının yükselişleriyle süslü... Uzun bir binanın yanına yapıştırılmış, koca bir duvar resmine bakmak gibi... Ama figürler cansız değil; hepsi hareket ediyor. Dans ediyorlar! Öncelerden duyduğum bir dans: Paso Doble...

Farklı bir dünyaya varmışım gibi... Ve bu yeni dünyayla eskiyi benim için ayıran, sessizlik veya hareketlilik değil; gülmek de... Bu insanların gözlerinde parlayan o çılgın tutku bile tam tanımlayamıyor farkı. Ama bu insanların özgürlüğü... Sanki bir an uçabilecekler gibi... Durdurulamazlar. Donuyorum. Hareket edemiyorum, onların dünyalarını hayranlıkla seyrederken. Hepsi resmin bir parçası, hiçbir de hareketsiz duramıyor, kıpırdamak zorundalar. Asıl dans edenler de kalçalarını, yaşayıp yaşamayacakları buna bağlıymış gibi yuvarlıyor, ellerini çeviriyorlar. Sanki birbirlerine serenat yapıyorlar. Çılgıllıklarına bakılırsa insan, hırsızlar tarafından kovalandıklarını sanır. Ama kovalanamazlar. Çünkü hırsızlar onlar. Çünkü onlar özgürlüğü ve cesareti çaldılar ve burada besliyorlar kendileriyle...

Orada, öylece duruyorum, duvara yapışmış gibi; çünkü ritim bulaşıcı ve ben hayatım için, fark edilmemek için tutunuyorum. Yine de her birinin her şeyi nasıl bildiğini de merak etmeden duramıyorum. Hepsi nasıl her hareketi biliyor? Her kadın, elleri gökyüzünde dönen sarhoş yıldızlar gibi kaymayı; her oğlan, kadını havaya bir tüy yastık gibi atıp yakalamayı nasıl bilebiliyor? Sanki her şey önceden planlanmış ve oturtulmuş... Belki de hiçbir şey saniyelik karara dayalı değildir. Öylesi imkânsız gibi çünkü... İşte tam bu anda, gözüm köşede annesine

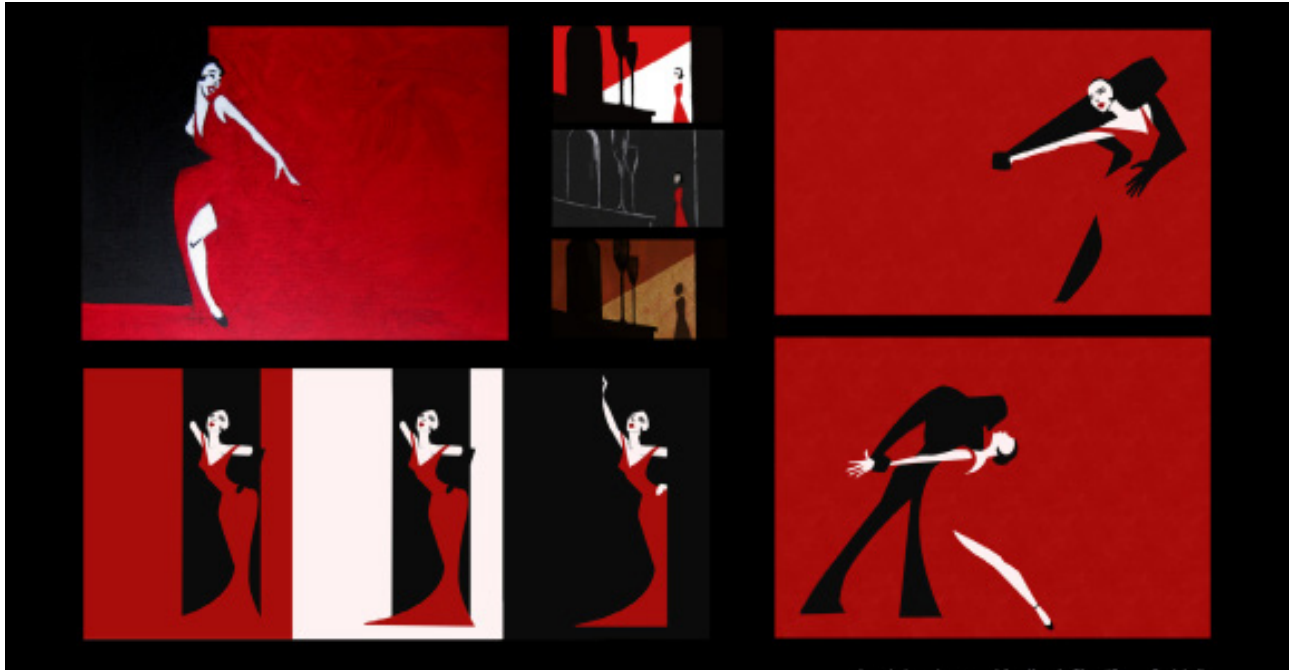

tutunup dans etmeye çalışan kız çocuğuna takılıp kalıyor. Annesinin her hareketini yansıtmaya çalışıyor. Elleri, bileğinden dışarıya yuvarlanmaya çalışıyor sanki... O anda, tek elimin duvarın pençelerinden kurtulup sırtımın arkasında, sarhoş adamların yürüme çabaları gibi hareket etmeye çalıştığını hissediyorum. "Selam, dans etmek ister misin?" diye bir ses kulağıma fısıldıyor ve dönünce uzun, simsiyah kumaşlarla kaplanmış bir erkeğin bana doğru yaklaşmasını hissediyorum. Eli bileğiminde, beni saklandığım köşeden dışarıya çekiyor. Ama bileğimi yumuşacık parmaklarından o kadar hızlı geri çekiyorum ki dirseğim duvarın taşlarına sürtüp kan izlerimi bırakıyor. Sadece kafamı sallıyorum ama sanırım koşmam yeterince bir cevap oluşturuyor. Ve öylece kayboluyorum.

Evin kapısını açıp mutfığa yığıldığımda nefessizim. Hiç durmadan geri koştum. Ve sadece bir düşünce var kafamda: Komşular bakıyor olmalı! Meraklı gözleri, pencerelerine

yapıştırılmıştır ve ağızları dedikoduya hazırdır. Şimdi, başım belada. Korkuyor olmalıyım ama korkmak için çok yorgunum.

O anda, işte annem mutfak kapısından içeri dalıp üzerime atılıyor ve bir saniyeliğine gözlerinde rahatlama gördüğümü sanıyorum. Gözlerindeki ne mutluluk ne de rahatlık olmadığını anlamak pek uzun sürmüyor fakat. "Neredeydin?" diye bana öfkeyle fısıldıyor. Gerçekten kızgın olduğunu anlayabiliyorum. Bağırarak için sesini en sessiz haline çekmeye bile çalışıyor. Yorgunluk, sesinin kulağımda yankılanmasına sebep oluyor ve konuşma yanlışını yapıyorum: "Bir şey yapmam gerekiyordu... Karanlık bile değil." diyorum ona. Kızgınlıktan titriyor. Sadece kelimelerini hece hece, soru haline getirerek tekrar ediyor. Ben ise, kısa kısa, alakasız cevaplar veriyorum. Sonunda, ona sonra konuşmayı teklif ediyorum ama gitmeye çalışmamla beni kolumdan geri çekmesi bir oluyor. Ona Beatriz'den söz ediyorum ve fısıldamaları çığlık oluveriyor: "Senin tüm sorumlulukların

burada!” diye ılık atıyor. Ben ise, hâla kendimi savunmaya çalışıyorum ve ilk hecemle beraber yanağım da sert bir dokunuş ve bir acı hissediyorum: Bana vurdu! Yüz ifadesinde pişmanlığını görüyorum. Sessizlik var... Ağzı, açık ama söz ık mıyor. Sadece elini yavaşça vermeyi deniyor. “Sakin!” diye ılık atıyorum: “Bana do-kun-ma!” Titriyorum. İyi ki kapı açık çünkü ağrıyan bacaklarıma rağmen, rüzgâr gibi uzaklaşırken aklımda tek bir düşüne var ve komşuların ne düşündüğü değıl...

Tepenin diğ er tarafına vardığımda hava kararmıştı; ama orada, gündüz, gece bir şey fark etmiyor. Hiçbir şey değışmemiş gibi ama ben bu sefer görünmez değılim. Kahverengi bir göz çifti beni hapsediyor karanlıkta bir kez daha kaybolmayı denerken. Labirent sokakları gezerken duyamasam bile bir çift ayağ ın beni takip ettiğini biliyorum. Ama sadece bir ık maz sokağ a haps olunca arkam ı dönüyorum. Gözlerin sahibi ter içinde, bu seste bile ağır solumasını duyabiliyorum.

“Kim olduğ unu biliyorum.” diye başlıyor; “Annem her gece seni anlatıyor...” Sonra “Ne istiyorsun?” diye soruyor bana. İsted iğ im her şeye sahip olduğ umu söylüyor. “Ben seni kurtarmaya gelmiştim!” diye bağı rıyorum ona. Ama o, bana önce kendimi kurtarmam gerektiğini söylüyor. Kızg ınım... “Asıl sen ne istiyorsun, benden?” diye soruyorum. “Benimle dans et...” diyor ve ben duraksıyorum. Benimle dalga mı geçiyor? “Adımları bilmiyorum.” diyorum sonunda ve yüz üme gülüyor ocuk: “Neyini bileceksin? Aklından geçeni söylemek gibi... Sen unutmışsundur tabii...” diye mırıldanıyor cümlesinin sonunda.

Elimi tutup beni kendine çekiyor, kendimi göğ sünde buluyorum. Birden düşürüyor ve düşerken yakalıyor. Sokaklarda yankılanan melodiyi duyuyorum ve kendimi müziğ in bir

parçasıymış ım gibi hissedebiliyorum; rüzgârda uç an zarif bir tüy gibi... Usta bir avcıya yakalanmış , titreyen geyik gibi, savunmasız...

Beni bir daha da düşürmeyi deniyor. Ama düşmeyeceğ im. Ve o bir daha beni yakalayamayacak! Tam bu nedenle, ayaklarım dengeyi bulunca mutlu oluyorum ki...

Hayat boyu savaşan iki düş man gibiyiz ve dans bizim savaşımızın dili... Bağ ırmaya başlıyoruz birbirimize ve her hareket bir saldırıya dönüşüyor. Onun her hareketi beni düşürmeyi hedefliyor, benim her hareketim ise onun kurnaz sorularına bir cevap gibi, düşmeyi reddediyorum. Onu incitmeye çalışmak, cevapsız bir bulmacayı çözmeye çalışmak gibi... Sanki her hareketimi biliyor, onu şaşırtamıyorum. Ayak topuğ um, ayağ ına kendini gömüyor ve kafası acıyla geri atılıyor. Artık sırtıtmıyor... Gözlerine bakınca da artık öfke de hırs da göremiyorum, öncesi gibi... Sadece karışıklık...

Müziğ in bizi sürükleyişi ile giderken ikimiz de nefes nefese duraksıyoruz. Sonra ben yine elimi havaya kaldırıp onu son bir hamleye davet ediyorum ve son kez yere eğ ilince onun da benimle eğ ilişini hissediyorum. Sanki bir ağ acın dallarına kurulmuş iki salıncak gibiyiz ama artık aynı yönde sallanıyoruz. Savaş bitti. Sanki aramıza bir anlayış oturdu ve kavga sona erdi.

“Yaptığın hiçbir şeyi istemiyorsun, değıl mi?” diye soruyor bana. Cevap veremiyorum ama o anlıyor. Gitmem gerektiğini ben söylemeden o biliyor ve gidişimi hafif bir gülümseyişle onaylıyor.

Eve girdiğimde gözlerime inanamıyorum:

Beatriz orada! “Geri geldin...” diye başlarken beni kesiyor ve eşyalarını topladığını söylüyor. “Artık kalamam.” diyor; “Ailene gerçekten ne hissettiğimi açıkladım. Sessizce odana git, bana olan öfkelerini senden çıkarmalarından korkuyorum.” diye uyarıyor beni ve son kez bana bakarken “Sakın benim için endişelenme. Ben artık özgürüm.” diyor.

Odama kaçarken soğuk bir ses beni oturma odasına çağırıyor. Ve kendimi, ona söylemek istediğim bir şey olup olmadığını soran babamın karşısında buluyorum. “Hayır...” demeyi deniyorum, tiz ve hafif bir sesle; ama kendimi çok savunmasız hissediyorum. Korkuyorum. Usta bir avcıya yakalanmış, titreyen geyik gibi... Ve korktuğum soru geliyor. Babam, bana nerede olduğumu soruyor. “Bana tokat attı...” diyorum. “Sizin, benim için istediklerinizi istemiyorum! Gelecek her adımı bilmek istemiyorum! Bu kontrolü istemiyorum!” diye haykırıyorum. Benim neler söyleyebileceğimi tahmin edebiliyordu ama bu kez onu şaşırttım. Çünkü ne olursa olsun, bunu beklemiyordu. Gözlerinden belli... “Ama öyle olmuyor... Sen ne istediğini bilmiyorsun!” diye evi titretiyor: “Bir gün bunu anlayıp pişman olacaksın ve o gün, bugün olsa iyi olur; hasarlar çok olmadan...” diyor öfkeyle. “Ya ben o hasarı istiyorsam? Ben, tüm bu köyün yanmasını istiyorsam! Sadece ben yeniden onarabileyim diye...” diyerek ilk kez onun önünde başımı dik tutuyorum. Onunla aramızda bu tür bir iletişim çok yeni... Şimdi onunla da aynı yöne doğru sallanan iki salıncak gibiyiz. Çünkü susuyor, gözlerinde anlayış var...

“Ne kadar varsa, o kadar az görülür.” Ne mi? Karanlık... Zaman zaman herkesin biraz karanlığa ihtiyacı var, geleceği görmemek için... Bazen hayatta eksik olan, kör olmaktır...

BİR SPORCUNUN HİKÂYESİ

Burak SAVAŞ 10 / B

“Başarmalıyım!” dedi kendi kendine. Başka bir şansı kalmadığının o da farkındaydı. Kızgınlığı gözlerinden okunuyordu. Hâlbuki kimse kızılacak bir şey de yapmamıştı. Yok, yok... Bu kızgınlığı olsa olsa kendine karşı olabilirdi. Ne düzgün pas atabilmiş, ne de oyuna fayda sağlayabilmişti. Onun seviyesindeki bir oyuncu için kötü bir performans sergilemeye başlamıştı. Saha içinde varlığıyla yokluğu birdi; her yaptığı hata onu daha da derinine sokuyordu yeşil çimlerin.

Güçlü duruşu, sert bakışları, asil tavırları ve tehlikeli oyunuyla herkesin idolü haline gelen birisinin bu duruma düşmesi şaşırtıcıydı. Belki sıkıntı da tam bu noktadaydı. Koskoca bir topluluğu sırtında taşıyarak, işin sonuna kadar getirmişti. Bu, belki de tükenmişliğin eseri idi. Üstündeki ilgi ve beklentiği kaldıramamış ve çökmüş olamaz mıydı duyguları?

Rahatsız bir sandalye üstünde oturarak ikinci yarıya çıkmaları için gelecek haberi beklemeye başladı çaresiz bir şekilde. Gözü soyunma odasının soğuk duvarlarını yatay bir şekilde kesen bordo çizgiye takılmıştı. Her geçen saniye daha da içini karartıyordu. Gözlerinin soyunma odasının kapısına dikti bir anda. Kapının çalınmaması için her şeyi yapabiliirdi. Her maç devresinde arkadaşlarını toplar konuşur, çeşitli taktikler verir ve onları kazanacaklarına inandırır. Onun olduğu takımda teknik direktöre bile ihtiyaç yoktu. Ama bu maçta düşen performansıyla birlikte bu özelliklerini de kaybetmeye başlamıştı. Bırakın moral konuşmaları yapmayı, sahaya çıkma isteği bile kalmamış hatta sahaya çıkmaktan korkar hale gelmişti. Sanki çıkacağı yer saha değil de idam sehпасıydı. Ayakları titriyor, soluk alıp vermesi hızlanıyor, kalbi yerinden çıkacakmışçasına atıyordu. 45 dakikada bir insan nasıl bu kadar değişebilirdi ki?

Yanındaki sandalyede oturan genç oyuncuyu süzmeye başladı. Geleceğin yıldızı olarak adlandırılan bu genç, altyapıdan daha yeni yükselmiş ve sakatlıklar dolayısıyla as kadroda çıkma şansı yakalamıştı. Gözle görülen bir heyecan içerisindeydi o da. Henüz takıma alışamamıştı. Pek kimseyle konuşmuyor, kendi halinde oyununu oynamaya çalışıyordu. Arada bir deneyimsizliği ve heyecanı nedeniyle hatalar yapıyor, takımdaki abilerinden azar işitiyordu. Azar işittikçe hata yapma korkusu devleşiyor ve bu nedenle de oyunda sorumluluk almaktan kaçınıyordu.

Kapı açıldı, “Beyler hazırlanın, sahaya çıkıyoruz.” dedi güçlü bir ses. Bu ses ona en çok güven veren seslerden biriydi aslında. Yıllarca süren ilişkilerinin ardından artık kardeş gibilerdi teknik direktörleriyle. Her işinde ona koşar, ondan yardım ister ve hiçbir konuyu da onunla konuşmaya çekinmezdi. Fakat bütün denemelerine rağmen o bile çözememişti bu sorunu. Bu tip durumlarda ne yapılması gerektiğini öğretmiyorlardı teknik direktörlük kurslarında.

Genelde kapıdan ilk o çıkar ve arkadaşlarının heyecanını azaltmak için koşar adımlarla ilerlerdi yeşil çimlere doğru. Fakat bu sefer buz kesilmiş bir suratla herkesin çıkmasını bekledi. Kaptanlarını o şekilde gören takım arkadaşlarının inancı daha da azaldı. Herkes

çıktıktan sonra kaptan da kapıya yöneldi fakat ondan önce teknik direktör açtı kapıyı. Teknik direktör, kaptanı o haliyle görünce son şansını kullandı. Başladı konuşmaya:

- Biz bugün burada olup bu final maçını oynamak için çok şey verdik. Çok çalıştık, çok ter akıttık, çok yorulduk. Sen bu takımın kaptanısın, hep olduğu gibi onlara liderlik yapman gerekirken çekilmiş bir kenara titreyen bacaklarını durdurmaya çalışıyorsun. Kendin ol! Göğsündeki amblemin, sırtındaki numaranın hakkını ver! Sahaya çık, adına yakışan şekilde oyna! Daha hiçbir şey bitmedi. Önümüzde çok uzun bir 45 dakika daha var. Evet, kupa sahada sahibini bekliyor. Ama kime ne kupadan? Kupa dediğin şey sadece bir teneke parçası! Asıl paha biçilemez olan takım olabilmek ve bu şekilde oynayabilmek! Asla unutma, tarih sadece kazananları değil, çabalayanları da yazar. Hadi, şimdi sahaya çık ve takım ruhuna dâhil ol! Yüklerinden arın!

Hocasının bu konuşmasında sonra ağzından sadece bir büyülü kelime çıktı: “Başaracağız!”

Düşünceli bir şekilde koridorda yürüyen arkadaşlarının arasına katıldı hızlıca. Önlerine geçip herkesi durdurdu. Hali ve tavırları bir anda değişmişti. Üstündeki kara bu-lutlar, yağmurlarını akıttı gitmişlerdi sanki. Rahatlamıştı; ondan istenenin, tek başına takım olmak değil, takım dâhil olmak olduğunu anlayanca hafiflemişti yükü. Son zamanlarda kalbini işgal eden inançsızlık duygusu-nu da parçalamış bir şekilde bağırmaya başladı:

- Biz buraya kadar bir takım olarak geldik. Birlikte kazandık, birlikte kaybettik. Bugün de aynı-sını yapacağız. Şimdi sahaya çıkacak ve bizi sevenlere nasıl takım olunacağını göstereceğiz.

Kaptanlarının söylediği her kelimeyle, inançları bir kat daha artan oyuncular için karanlık ve pis koridorlar, bir anda rengârenk bir hal aldı adeta. Eski kaptanları geri dönmüştü. Artık sahaya çıkmaları için her şey hazırды. Yoğun ışıkların ve taraftarların alkışlarının altında sahaya çıktılar. Kimse gözünü, kupanın saçtığı parıltılardan alamıyordu. Fakat kaptanın dikkati tamamen taraftarlarına çevrilmişti. Heyecan içinde oyunun başlamasını bekleyen küçük çocuklar, oturmak bilmeden bağırarak fanatikler, üstünde zafer sözcükleri yazılı pankartlar...

İkinci yarıyı başlatan düdükle birlikte heyecan doruğa ulaştı. Herkesin aklında kaptanın sözleri ve o büyülü kelime vardı. İstedikleri sadece bir goldü. Ne kadar zor olabilirdi meşin yuvarlağı ağların içine değdirmek? Dakikalar normalden çok daha hızlı geçiyordu. Sanki zaman kavramı değişmiş dakika ile saniye yer değiştirmişti. Dakikalar aktıkça takım oyunu daha da göze çarpıyordu. Birlikte muhteşem bir uyum içinde paslaşıyor, hücum çıkıyor, şutlar çekip pozisyonlar kaçıyorlardı. Dakikalar iyice tükenmişti. Yan hakem bir dakikalık uzatmayı gösterdiği anda yeni bir hücum başlattılar. Geriden gelen uzun bir topu yere indirip ceza sahasına girdi kaptan, kaleciyle karşı karşıyaydı. Herkes nefeslerini tuttu. Bir an bile susmayan taraftarların sesleri kesildi. Rakip takımın taraftarları gol yeme korkusuyla sustu, onların taraftarları ise heyecandan ağızlarını açamadılar. O sessiz ortam içinde adeta ağır çekim bir pozisyon oynanıyordu. Başarmak için kalan son adımdı bu, son dokunuştı. Kaleciye karşı pozisyonunu alan kaptan vuruş için gerildi ama bir anda kendini acı içerisinde yerde buldu. Arkasından koşan savunma oyuncusu tüm gücüyle insanlık dışı bir müdahaleyle ayağına kaymıştı kaptanın. Hakem önce penaltı noktasını gösterdi ardından yerde yatan

Başaranlar ile başarısız olanlar arasındaki fark, hayal kurmak ve hayallerine inanmaktır.

kaptanın yanına koştu. Kaptana ayağa kalkıp kalkamayacağını sordu. “Kalkabilirim.” diye yanıtladı kaptan. Kaptan topu penaltı noktasına koydu. Herkes topa vuracak kişinin o olduğunu da düşünerek final galibiyetini ve kupayı kutlamaya başlamıştı bile. Kaptan beklendiği üzere topun başına geçti. Sonra arkasını döndü ve genç futbolcuya bakmaya başladı. “Sen kullan!” dedi, 19 yaşındaki gence. Genç, hayatında ilk kez as kadroda başladığı final maçında böyle bir durumla karşı karşıya kalınca heyecanı iyice arttı. Biraz daha heyecanlansaydı bayılacaktı neredeyse. Teknik direktör ve takım arkadaşları kaptanın yaptığı bu harekete anında tepki gösterdiler.

Teknik direktör kenarda bağırırken, kaptan ona yaklaştı ve şöyle dedi:

- Bana söylediklerini hatırla. “Sana inancım sonsuz.” demiştin, o halde şimdi inan bana. “Önemli olan takım olmak...” demiştin. İşte asıl şimdi takım olacağız.

Teknik direktör kaptanın bu sözlerinin ardından, kupanın ışıltısının birkaç dakikalığına uyuşturduğu gözlerini açabildi ve kaptanın gözlerinin içine bakarak “İşte şimdi başardın.” dedi.

Ardından yan hakem artık penaltıyı kullanacak ismin belirlenmesi gerektiğini söyledi teknik direktöre. Teknik direktör, binlerce kişinin heyecanlı bakışları arasında yavaşça elini kaldırdı ve işaret parmağıyla genç oyuncuyu işaret etti: “O kul lanacak!” Kaptan koşarak gencin yanına geldi ve kulağına fısıldadı:

- Hayallerindeki fırsatı yakaladın, başarıları ile başarısız olanlar arasındaki fark hayal kurmak ve hayallerine inan maktır. Sen hayal etmeseydin burada olamazdın. Şimdi de inanmalısın ki başarılı olanlar sayfasına adını yazdırabilersin. Sadece bu şütün gol olacağına inan, ben sana sonuna kadar inanıyorum. Hadi kanıtla kendini!

Genç, kaptanın bu sözleriyle daha da hırslı ve inançlı bir şekilde topun başına geçti. Kaleciye baktı ve bir köşe seçti kendine şut çekmek için. Taraftarların tezahüratlarıyla birlikte sol köşeye doğru tüm gücüyle vurdu topa. Sağ köşeye atlayan kalecinin bakışları arasında top ağlarla buluştu. Taraftarların sevinç çığlıkları sahayı titretiyordu. Genç, kalan tüm gücüyle kaptana doğru koştu, sarıldı. Gençle birlikte tüm takım oraya geldi, herkes birbirine sarılmaya, zaferi kutlamaya başladı. Bir sihirli sözcük her şeyi değiştirmiş, hem takımı takım haline getirmiş hem de zaferin mimarı olmuştu.

Önemli olan takım olmak...

ASLAN VE GÜVERCİN

Melissa KAYHAN/ HAZIRLIK

Evvel zaman içinde uzaklarda bir ormanda, bir aslan yaşarmış. Ormanın kralı, ormanın en güçlü hayvanıymış. Kim ona karşı çıkar, başkaldırırsa onu şiddetle cezalandırırmış. Fakat bir gün beyaz bir güvercin gelmiş ve ona demiş ki: “Ormanını hayvanları korkutarak yönetemezsin, onlara sevecen davran ki onlar da sana iyi davransın.” Fakat aslan onu dinler mi? Kızmış güvercine, kovmuş onu ormanından. Ama artık ondan ve zulümlerinden bıkmış hayvan halkı için güvercinin ormandan atılması, bardağı taşıran son damla olmuş. Tüm hayvanlar ayaklanmış aslana karşı. Aslan da ne yapsın, kalabalığın gücüne karşı; korkmuş, kaçmış ormandan. Hayvan halkı geri getirmiş zavallı güvercini. Başlarında artık güvercin varmış. Aslanın bunca zulmünden sonra güvercin halka barış ve huzur getirmiş. Tüm herkesi sakince dinliyor, o anda sorunu çözüyormuş. Aslan ise kendi kötülüğü içinde boğuluyor, pişmanlık duyuyormuş.

Güvercin belli bir süre yönettikten sonra aslanı tekrar çağırmaya karar vermiş. Çünkü kimi zaman, yalnızca yumuşaklığın yetmediği durumlar da oluyormuş. Orman halkını kötülüklerden koruyacak bir güce de ihtiyaç varmış. Gitmiş aslanın yanına “Aldıysan dersini, gel tahta otur. Biliyorum ki, öğrendin yapman gerekenleri.” Aslan güvercinin ne demek istediğini anlamış. Artık bu sefaleti istemiyor, halkına geri dön-

mek istiyormuş. O anda kendine bir söz vermiş. Artık asla, ama asla hiçbir hayvana kötü davranmayacak, tüm hayvanlara eşit davranacaktı. Güvercinin ona bu süreçte öğrettiği gibi, hayvanlar arasında barışı sağlayacaktı.

Aslan, halkına geri dönünce, hayvanların gülümse-diğini, ağaçların artık daha bir yeşil olduğunu, daha güzel bir yere geldiğini fark etmiş. Her zaman üstünde oturduğu tahtı olan kocaman kayanın eskisinden bakımlı olduğunu görmüş.

Aslında herkes onun bir ders çıkarmasını istiyormuş. Artık aslan dersini almış ve ormanı barış ve huzur içinde, kimseye baskı kurmadan ama, haksızlıklara da göz yummadan yönetmiş.

Beyaz güvercin de böylece barışın sembolü olmuş.

**Sistemden ve alışkanlıklardan,
gerçekten olmadığın kişiden kurtulmak,
özgürlüğü de beraberinde getirir.**

SİSTEM

Mina Nur ERTEN 10 / B

Yılbaşı gecesi, ailenin bir alışkanlığı, gelecek yılla ilgili hedeflerini belirleyerek yazmaktır. Geçen senenin hedeflerinin çoğu tamamlamamış olsa bile yeni bir hedef seçerdi. Bu hedef, günün sisteminde sıkışan birçok kişi için, sistem dışındaki kendilerini keşfetmek ve alıştıkları bu sistemden kurtulmaktır.

“Bugünün işini yarına bırakma” derler. Birçok kişi, “Yarın da olur” diye düşünür. Fakat o yarın, asla gelmez. O yarında da hedefleri, hep kendilerini sistemden veya alışkanlıklardan, kalıplardan kurtarmaktır. Çünkü bunun onlara vereceği özgürlüğün onları mutlu edeceğini bilirler.

Tutsaklık, modern dünyada somut değildir. Ellerimizde, bileklerimizde zincir yok. Ama bizi olduğumuz yere, alıştığımız hayata bağlayıp bizi özgür bırakmayan gerçekler var. Franz Kafka’ya

göre parçası olduğun sistemi gerçekleriyle göremezsin. Aynı şekilde, Suzanne Collins'a göre de sistem öyle hassas bir şeydir ki, bir hareketle tamamı yıkılır. Bizim de, kendi hayatımızda, o hareketi yaratmamız ve bizi ve özgürlüğümüzü kısıtlayanı bularak onu yıkıp hür olmamız gerekmektedir.

Bizim, özgürlüğümüze sebep olacak hareketi aramamız kolay olmayabilir. Sonuçta, özgürlüğün gözden göze değiştiği gibi, bu hareket de insandan insana değişmektedir. Bazılarımız için bu hareket, aile baskısından kurtulup istediğimiz kariyere odaklanmak veya okulu bırakmak olabilir. Bazılarımız için de, bizim özgüvenimizi kısıtlayan insan ve arkadaşlardan uzaklaşmak olabilir. Bazen ülke veya evimizden uzaklaşıp kendimize "yuva" bulmak söz konusudur. Bunlar insandan insana değişen özgürleşme yollarıdır.

Her yeni yıl hedefi, aslında özgür olma isteğine, kanatlarını gerip uçuşma dileğine bağlıdır. Sistemden ve alışkanlıklardan, gerçekten olmadığından kurtulmak, özgürlüğü de beraberinde getirir. Çünkü ancak o zaman kendin ve istediğin sen olabildiğini ve duvarların yıkılıp önünde açık gökyüzünün olduğunu keşfedersin. Özgürlüğe kavuşursun.

KAÇINILMAZ SAVAŞ

Ekin TEKÇİ 11 / A

Karanlıkta, ucunu göremediğin bir yolda ufak
bir ışık ararsın yolunu bulabilmek için, ufak bir
umut...

İnsanın insan olduğunu unuttuğu tek zaman dilimidir savaş. Korkuların yükselir, çılgınlıkların sesi kararır insanı. Çünkü insan kendi benliği ile savaşır. Gerçek savaş kendini bulamadığın savaştır.

Bazen kendini bir hiç gibi hissedersin. Karanlıkta, ucunu göremediğin bir yolda ufak bir ışık ararsın yolunu bulabilmek için, ufak bir umut... Çıkmak için bu yoldan, kendinle savaşır. Çünkü çözüm üretmesi gereken, doğruyu bulması gereken sensindir.

Özgürsün bu konuda. İstedikçe kadar düşünebilirsin. Engel koyamaz kimse senin düşüncelerine, ışığını karartamaz. Karar mı vermen gerekiyor, kendini dinle. Çıkmaya çalış benliğine girdiğin bu savaştan. Sadece özgür olduğunu unutma. Her şey senin elinde... Ya bu savaştan çıkarsın ya da savaşın seni yenmesine izin verirsın. Seçim senin.

Kafanı kurcalar bazı sözcükler ya da bazı olaylar... Saatlerce, aylarca düşünürsün belki. Bazense kaçarsın. Çünkü soruların cevaplarını bulmaktan korkarsın. Mesela geçmişte yaşadığın bir olay karşısında, zaman ilerlese de sen hala cevap bulamıyorsan, bu senin kendinle savaştığını gösterir. Kaçamazsın... O senin gölgen gibidir. Sen bir adım atarsın o da bir adım atar. Sen oturursun o da senin yanına oturur. Bu en zordur işte. Çünkü yüzleşen ve yüzleştiğin kişi sensin. Bir tek kurtuluş yolu var bu iç savaştan kurtulmanın. O da korkmadan cevaplarına ulaşabilmek soruların ya da kafanda bitirebilmek bazı olayları, daha doğrusu hepsiyle yüzleşebilmek. Kendimden örnek verirsem, ben bir süredir sorguluyorum bana ne demek istediğini, neyi ima ettiğini. Cevap mı? Bak işte ona hala ulaşamadım. Ben de hepimiz gibi kendimle savaşıyorum doğruya ulaşabilmek için. Umarım bir gün ben de bu karanlık yolda doğruya ulaşabilirim.

Kaybolmak, bir şeylerin cevaplarına ulaşabilmek için; savaşmak kendi benliğiyle. Unutma, özgürsün bu konuda; düşünceler, duygular senin. Kısıtlama yok. Cevaplar da senin.

Yalnızlık

Yeşim EREN 9 / A

İnsanlar modernleştikçe mi yalnızlaşır, yoksa yalnızlık artık modern toplumun bir zorunluluğu haline mi geldi? Günümüzde insanı yalnızlığa iten sayısız neden var. Ait olduğu toplumun bir parçası iken birden kendini apayrı bir dünyada bulabilir insan.

En yakın arkadaşınızın dostunuz olması gerekirken o kadar moderniz ki(!) teknolojik aletlere sığınıyoruz. Onlar günümüzün akılsız akıllı telefonları. Bir insan telefonu sırdaş edinerek modernliğindeki yalnızlığa düşmüş olur.

Yalnızlık da artık zamana ayak uydurmuş ve kendini modernleştirmiştir ve modernleştikçe insanlara hayatın normal bir parçası imiş gibi gelir. Modernleşen yalnızlık içinde aslında tek bir birey önemsiz gibi gözükse de giderek artıp işin içinden çıkılmaz hale gelir. Aslında bir nevi kaçınılmaz sondur yalnızlık. Topluma uymayanların dışlanması ile devam eden ve ilerleyen, insanın kendi iç dünyası ile teknolojiyi seçmeye yönlendirir. Bilgisayarların başından kalkmadan, sıkıntılarımızı yakınlarımızla paylaşmak yerine AVM'lerde alışveriş yaparak gideren bir toplum haline dönüşüyoruz. Ve tek yapmamız gereken, başımızı kaldırıp bir etrafa bakmakken, biz kaçınılmaz modernliğimizde yapayalnız kalıyoruz.

Yalnızlık

Yağız AKISKA 9 / A

Yalnızlık, belki de insanlar için hayatta en büyük sorun olmuştur her zaman için. Düşünsenize, yaşıyorsunuz ama paylaşamıyorsunuz. Peki, paylaşamadığınız şeyi neden yaşıyorsunuz? Bu soru, modern çağda insanların kendilerini kara bir deliğin ortasında hissettikleri zamanlarda akıllarına gelen ilk sorulardan biri. Peki, herkes için “yalnızlık” aynı mı, herkes aynı koşullarda mı “yalnız” hisseder ya da herkes “yalnızlık” kavramını “arkadaş”la mı bağdaştırır? Belki de günümüzde bu modern çağda, insanlar sadece şımarık olduğu için bu terimi dikkat çekmek için kullanıyor yoksa “yalnızlık” o kadar basit mi ki? Düşünün, her zaman arkadaşınız oldu ama hangisi sizi yalnız hissettirmedi ya da hangisi sizi o “kara delik”ten çıkarıp kendi dünyasına götürebildi?

Mine Deniz İLHAN 9 / A

Modern zamanların etkisiyle teknoloji ilerliyor, istediğimiz her şeye bir tıkla ulaşabiliyor, istediğimiz biriyle anında konuşabiliyoruz ancak buna karşılık teknoloji ilerledikçe, insanlar arası iletişim de geriliyor. Sanki insanlar içlerine kapanıyorlar. Kimse birbirini dinlemiyor. Herkes başka türlü kavramları önemsiyor. Sorunlarını, düşüncelerini aktaramayan insan yalnızlaşıyor. Kabul edilmeme korkusu oluyor insanlarda. Tıpkı Franz Kafka’nın Dönüşüm kitabındaki Gregor Samsa’nın yaşadıkları gibi. O artık normal bir insan değil, dışlanıyor ve gittikçe insanlarla olan bağını, iletişimini kesiyor. Kapısını kapattığında artık kendine ait dünyasına girmiş oluyor. Sonunda da yalnız kalıyor. İşte modern zamanlarda da insan teknolojiye yoğunlaşıyor. Sanki günümüzdeki bu elektronik aletler Gregor Samsa’nın kapısıyla aynı görevi görüyor. İletişimi kesiyor, yalnız kalıyoruz.

VEDA

NAZIM HİKMET

Dostlar, a kardeşler, a yoldaşlar!
Gidiyorum ben sonu bilinmez bir yere. Bir elimde eskiden kalma üzeri çatlak çatlak tahta bir bavul, diğer elimde ise kenarları sararmış birkaç eski resim ve o siyah beyaz resimlerde yaşamaya doyamadığım hayatım.

A dostlar!

Gidiyorum ben sonu bilinmez bir yere. Hayır, kapıların, o demir parmaklıkların arkasına saklandığımı düşünmeyin sakın. Bıktığımı düşünmeyin şu kahrolası hayattan ve insanların bitmek bilmeyen kavgalarından. Sakın düşünmeyin şu hayattaki zorlukları kaldıramadığımı ve o soğuk, sessiz duvarların arkasına sığındığımı, sakın!

A kardeşler!

Sizi bırakıp gittiğimi sanmayın şu koca, zalim dünyada. Ben hep buradayım. Bir daha hiç göremeyecek olsam da o yepyeni günleri, tadamayacak olsam da dünyadaki o paha biçilmez güzellikleri, yeni doğan çocukları, torunları sevemesem de bir daha, geçemesem de o taşları artık yerinden oynayan ve benim çocukluğumu geçirdiğim sokaklardan, göremesem de sizi o sınıksız tellerin arasından ve hatta benden nefret etseniz bile ölesiye, ben hep buradayım. Hep sizin yanınızdayım. Oradayım.

A yoldaşlarım!

Şimdi gidiyorum bambaşka bir dünyaya. Karanlık mıdır, serin midir? Üşütür mü havası bilemiyorum. Yıllarımı harcayacağım o dört duvarı taştan yere gidiyorum. O karanlık insanların arasına, pencere önünde geçecek yıllarıma ve mahpushane türkülerinin arasına gidiyorum.

Belki ileride dostlarım, belki ileride yine görüşürüz. Yine gezeriz o çok sevdiğimiz çarşılarda, yine gideriz o geceyi gündüz ettiğimiz eski gazinolara, yine dövüşürüz belki dostlarım ve yine gülüşürüz. Belki yine aynı güneşin altında görüşürüz.

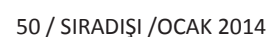
Şimdi gidiyorum o dört duvara karanlık koridorların arasından. Ben giderken oraya, sakın dizilmeyin o bembeyaz martılar gibi kumlara.

Şimdilik sizden son dileğim

Tek hecesiz bir elveda...

[illegible]

Calculating volume

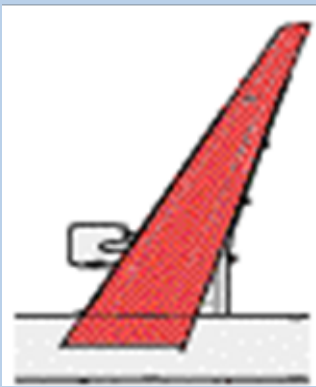

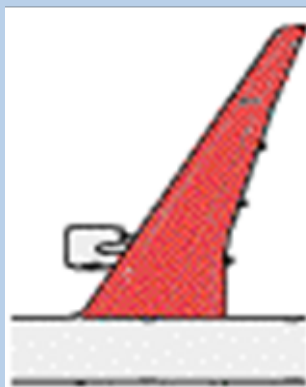
What is wing geometry?

Wing Area

The definition of wing area is not obvious and different companies define the areas differently. Here, we always take the reference wing area to be that of the trapezoidal portion of the wing projected into the centerline. Some companies use reference wing areas that include portions of the chord extensions, and in some studies, even tail area is included as part of the reference area. For simplicity, we use the trapezoidal area in this text.

Reference Wing Area

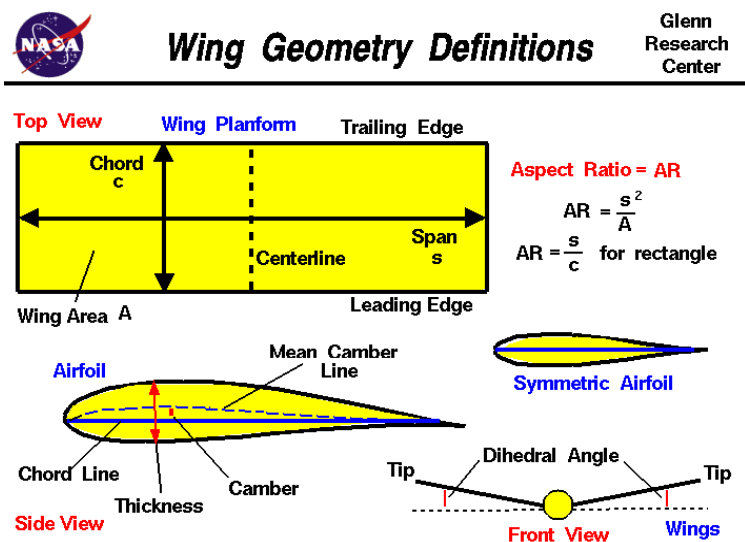
Exposed Wing Area

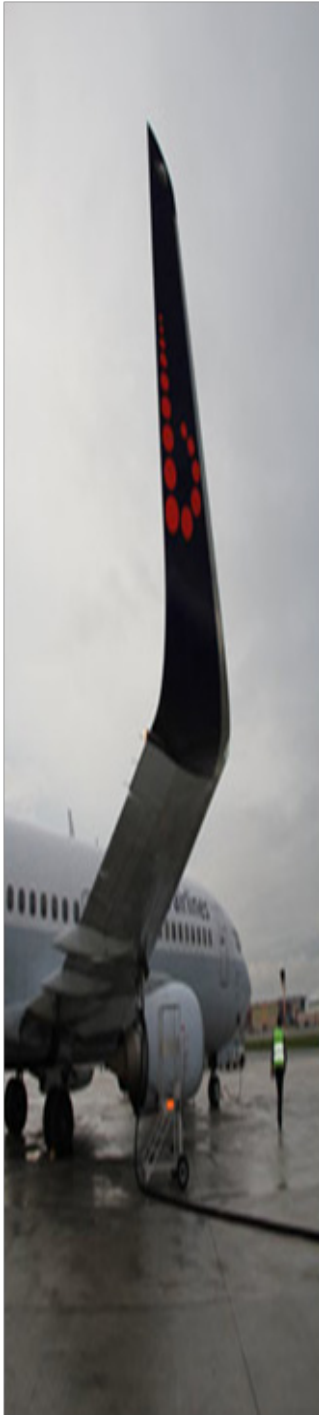

Area Affected by Flaps

Wing Span and Aspect Ratio

Of all the parameters that might be defined without a footnote, span seems to be the most unambiguous; however, even this is not so clear. The small effect of wing bending on the geometric span can become very measurable when the wing includes winglets. We ignore the differences here, but suggest that a reference span should be measured on the ground with a prescribed fuel load since this is the only condition in which it may be conveniently verified.

What is a winglet? Why do we need winglets?

What is a winglet?

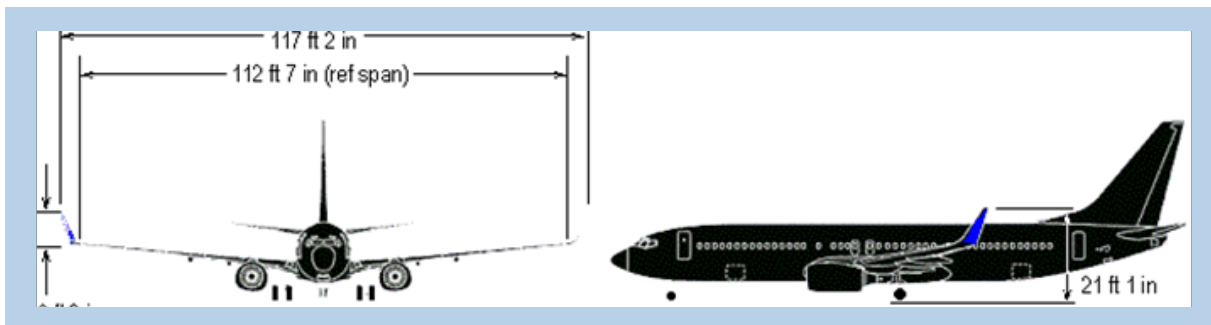
Winglets are usually intended to improve the efficiency of fixed-wing aircraft.

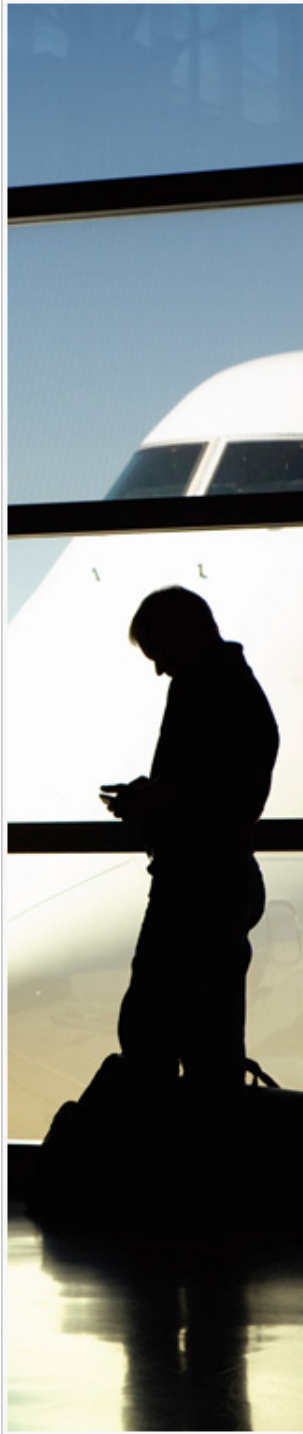
Why do we need winglets?

We need winglets or wing devices in order to increase aircraft range and reduce fuel consumption.

Benefits

- IMPROVED TAKEOFF PERFORMANCE
- REDUCED ENGINE MAINTENANCE COSTS
- FUEL SAVINGS
- INCREASED PAYLOAD RANGE
- ENVIRONMENTALLY FRIENDLY
- IMPROVED OPERATIONAL FLEXIBILITY
- MODERN DRAMATIC APPEARANCE

Everyday millions of flights takes off and lands. By using winglets we can help our planet.

How does a winglet improve aircraft performance?

How

Wingtip devices increase the lift generated at the wingtip by smoothing the airflow across the upper wing near the tip and reduce the lift-induced drag caused by wingtip vortices, improving lift-to-drag ratio. This increases fuel efficiency in powered aircraft and increases cross-country speed in gliders, in both cases increasing range. U.S. Air Force studies indicate that a given improvement in fuel efficiency correlates directly with the causal increase in the aircraft's lift-to-drag ratio.

Table

This is a table of the range of Boeing B737NG series with winglets and without winglets.

Aircraft	Non-Winglet	Winglet	Gain on Range
B737-600	3,050 nmi (5,648 km)	3,225 nmi (5,970 km)	175 nmi (322 km)
B737-700	3,365 nmi (6,230 km)	3,440 nmi (6,370 km)	75 nmi (140km)
B737-700ER	3,365 nmi (6,230 km)	3,775 nmi (10,695 km)	410 nmi (746km)
B737-800	3,060 nmi (5,665 km)	3,115 nmi (5,765 km)	55 nmi (100 km)
B737-900ER	3,200 nmi (5,925 km)	3,265 nmi (6,045 km)	65 nmi (120km)

ISTANBUL

Caner BOZTEPE 9 / B

Istanbul is a very attractive city , where Asia and Europe are connected to each other by a gorgeous bridge. Istanbul is the centre of interest of people because of her history and natural beauties. Also Istanbul has very important and attractive historical buildings. In addition , Istanbul is a center where various cultures and religions are combined.

Istanbul is one of the most fascinating cities in the world due to her rich history, natural beauties and historical buildings. They are not limited with these things but these are the most important ones. For example , the bridge is the most important and impressive thing , which makes Istanbul very attractive for people. We can understand this easily thanks to the historical events like wars which were made to capture this bridge.

She could achieve to protect her natural beauties until this time. She includes both modern life and the beauty of nature together. A lot of people from different countries and cultures live in İstanbul.

To sum up, Istanbul includes all of the beauties of life thanks to her history, bridges, historical buildings and nature. Thus , Istanbul presents everybody a modern and an ancient life with a beautiful nature.

Ceylin BAŞER 10 / B

Many people set eyes on it, many people wrote poems for it and many fell in love with it. Throughout the history, Istanbul stole many hearts. Its years of being the center of many civilizations make it the mixed, traditional yet modern city it is today. Memories linger through the streets of Istanbul, fish follow the same flow since the beginning of time and seagulls sing the same tune as they glide above the alleys but Istanbul still manages to adapt to our time. A new building rises through the horizon everyday as the old buildings hide their sorrow of withering away in time. Old customs of Istanbul are changed with the new ones by the new generations and cars fill the roads as people are heading home after a long day and the sun is vanishing among the trees. Even when it's not the same Istanbul it once has been, it still astonishes every wanderer who happens upon it. You can find your story, your past and your future in this city, and if you look hard enough, you can even find yourself.

**Many people set eyes on
it, many people wrote poems
for it and many fell in
love with it. Throughout the
history, Istanbul stole many
hearts.**

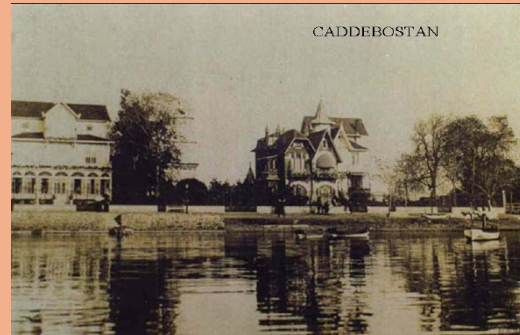

"If the earth were a single state , İstanbul would be the capital " , says Napoleon. İstanbul is not just the bridge between continents, this city is the intersection point of feelings. You can sense what they feel from their faces. Weariness in a man who is waiting for the bus for thirty minutes. Curiosity in a girl who is trying to study for the exam while running to school. Happiness in a young man who is going to work for the first time. Peacefulness in a lady who is throwing bagels to seagulls in a ferry. Tiredness in a mom who is trying to make her baby sleep. Or hope in an old man who has just had an operation. They are so different with their thoughts, expectations, angers, happy moments... There is only one thing that makes all of them similar: İstanbul.

Ferries are the most common examples of eternity. The sound of the waves are giving you a chance to answer all of your questions. That's why , ferries are silent in the mornings. While the waves are whispering, you find an inexhaustible energy in your body. But when the hours pass , those ferries get crowded. If you can't focus on this eternity ,the peaceful atmosphere is gone because of the passengers who are pushing you to find a space.

That is why, everyone is complaining. Traffic and crowd. ...There are nearly 14 million people in this mega-city. When everyone tries to go to their houses, this crowd is getting bigger and bigger. You can't move from one street to another in half an hour. And also when the drivers are waiting for the crowd to

A historical city... İstanbul.

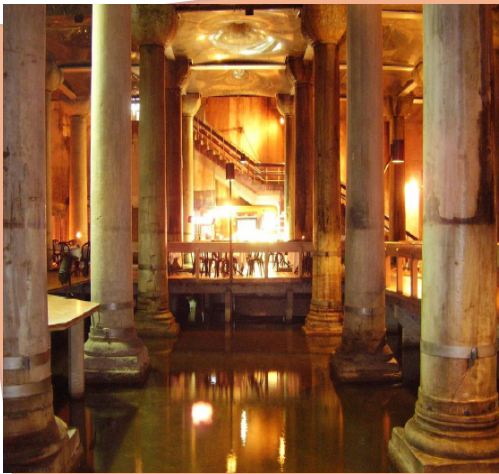

end, some of the impatient ones start doing dangerous movements. Transportation is the hardest thing in Istanbul.

But also each time when we look at Istanbul's luminous streets , we realise that it describes us. We figure out that we are the ones that make the city what it is. For example, when we look at "Bağdat Caddesi" , we see that the streets are packed with happy faces. This is the reason why we consider these places magical. Our feelings and emotions fill the atmosphere and change the aura.

A historical city... Istanbul. When we look around us , we see that there are innumerable historical sights. Each and every one incorporates and reflects our culture. For example, when we think of "Yerebatan Sarnıcı , The Cistern" , we all remember the time that we used the cistern as a water tank. Or when we think about the "Blue Mosque" , we evoke the fact that the mosque has blue tiles adorning the walls of its interior.

Family is important. Especially if you're in Istanbul, you have a great opportunity to spend some real good time with them. You can either go outside and have a stroll by the seaside, or throw bread at the seagulls while on the ferry, or even have a wonderful meal with your family on the luminous streets. Either way Istanbul is an amazing place for your family and you. Considering all of the above , Istanbul is absolutely a tremendous,outstanding and glorious city that you can fall in love with.

İstanbul is a beautiful city. Every tourist that comes here loves İstanbul. Even though İstanbul isn't very big, when foreigners hear the word "Turkey", İstanbul comes to their minds.

İstanbul is the most touristic place in Turkey. İstanbul is a glamorous city. The weather is the best because it is always according to the seasons. There are a lot of brands and malls. This city is improving day by day. Anyone who comes to İstanbul, doesn't want to leave.

İstanbul has many old ruins and many historical places to visit. There are lots of museums and it is a very modern city.

Us, Turks who live in İstanbul, we are attached to this city and we don't even want to leave here and go abroad.

Most of the people in İstanbul are very nice and modern. Most of the views of nice houses are amazing. The sea is beautiful and the people of İstanbul are in love with this city.

SIRAĞIŞI

.Teknik Basım Tanıtım Matbaacılık San. A. Ş.
Keyap Tic. Mrk. Bostancı Yolu Cad. F1 Blok
No: 93 Y. Dudullu Ümraniye - İstanbul
Tel: (0 216) 508 20 20 Faks: (0216) 508 20 45
www.teknikbasim.com
Sertifika No: 24871

“Eğitimde fark, IRMAK”

ANAOKULU - İLKOKUL - ORTAOKUL - LİSE
Cemil Topuzlu Cad. No:100 34728 Caddebostan / İSTANBUL
T.+90 216 411 3923 - F.+90 216 411 3926
bilgi@irmak.k12.tr / www.irmak.k12.tr

 irmakokullari irmakokullari irmakokullari